1893 — 1973
80 років
Служби Народові

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація:
"Svoboda", 81-83 Grand St.
Jersey City, N.J. 07303
(201) 434-0237
(201) 434-0807
УНСоюзу: (201) 435-8740
— Тел. з Ню Йорку: —
(212) BArcly 7-4125
УНС: (212) BArcly 7-5337

РІК LXXX. Ч. 199. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК СУБОТА, 27-го ЖОВТНЯ 1973 ЦЕНТІВ 20 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK SATURDAY, OCTOBER 27, 1973 No. 199. VOL. LXXX.

ЗСА І СССР ЗАРЯДИЛИ ВІЙСЬКОВЕ ПОГОТІВЛЯ; ЄГИПЕТСЬКА АРМІЯ НАМАГАЄТЬСЯ ВИРВАТИСЯ З ОКРУЖЕННЯ; ОБ'ЄДНАНІ НАЦІЇ ВИСЛАЛИ ВІЙСЬКОВІ ЧАСТИНИ НА БЛИЗЬКИЙ СХІД

ПЛАСТОВИЙ СЕНІОРАТ ВІДБУВ ЮВІЛЕЙНИЙ З'ЇЗД

Михайло Юзенів

Ню Йорк. — Минулої суботи, 20-го жовтня 1973 р. пластуни-сеніори з терену ЗСА відбули тут свій ювілейний, десятий з черги, з'їзд. Пошанувавши пам'ять недавно померлих членів, в цім головного „будівничого" Пластового Дому, в якім відбувся з'їзд, інж. Романа Баранського й недавно трагічно померлого в літаковій катастрофі пл. сен. Ярослава Лучканя, з'їзд обрав на свого голову пл. сен. Ярослава Падоха й на секретарку пл. сен. Наталку Королецьку. Комісію номінацій нуочолив пл. сен. Іван Лучечко, комісію резолюційну пл. сен. Атанас Мілянич і комісію мандатну пл. сен. Ярослав Оберишин. Відкриваючи з'їзд, голова крайового Сеніорату пл. сен. Андронік Копистянський привітав приявних представників найвищих пластових установ й запросив їх до почесної президії, а саме: пл. сен. Романа Рогожу, голову Головної Пластової Булави, пл. сен. Юрія Цегельського, голову Головної Булави Пл. Сеніорату, пл. сен. Павла Дорожинського, голову Крайової Пластової Старшини, й пл. сен. Віктора Яворського, делегата і члена Крайової Пластової Ради. Особливо тепло з'їзд привітав запрошуючи до президії, пл. сен. Яра Гладкого, голову Головної Пластової Ради. Пл. сен. Роман Рогожа відчитав привіт начального пластуна Юрія Старосольського, який із-за перешкоди не міг прибути на з'їзд. Після прийняття протоколу попереднього З'їзду з 1971 р., який був надрукований в „Пластовому Листку", звітували: голова пл. сен. А. Копистянський, пл. сен. Марта Ярош — писарка, пл. сен. Ірина Куровицька — організаційна референтка, пл. сен. Ярослав Оберишин — референт членства та пл. сен. Ольга Осередчук — референтка сеніорок далекого віддалення. Після звітів відбулася дискусія і на внесення пл. сен. Віктора Яворського, який склав справоздання з контролі, що її перевела Крайова Пластова Рада, схвалено прийняття звітів, після чого відбувся спільний обід в ресторані Народного Дому. В часі обіду інж. Юрій Цегельський виголосив доповідь про завдання пластового сеніорату, а названі вище представники пластових верховних і крайових установ, вітали З'їзд й підмічували сучасні завдання Пласту у відношенні до молоді і всього українського громадянства.

Після обіду відбулася дискусія над запропонованими головою резолюційної комісії інж. А. Міляничем проєкту резолюцій, які прийнято. Вони будуть окремо проголошені. В дискусії на ними інж. Тарас Дурбак підмічував, що за традицією пластовий сеніорат, виконуючи свою корисну службу в межах Пласту, тим самим виконує важливу громадську роботу й тому повне навантаження пластовою працею звільняє пластуна від іншої громадської праці. Між схваленими резолюціями була окрема, якою З'їзд вітає українські наукові установи, які є важливим чинником виховання молодого українського покоління, в цім і пластового, й принимаючи недавно схвалені резолюції Конференції Українських Пластових Організацій у світі, що відбулася минулого місяця в Детройті, звернулася з закликом до загалу сеніорів, щоб вони морально і матеріяльно допомогли закінчити видання Енциклопедії Українознавства та будову Українського Наукового Інституту у Гарвардськім університеті. Голова номінаційної комісії проф. Іван Лучечко запропонував таку листу нового проводу сеніорату: Михайло Юзенів — голова, Ярослав Оберишин — містоголова, Ольга Осередчук і Володимир Залуський — референти сеніорів далекого віддалення, Дарія Бойдуник — організаційна референтка, Роман Яцушко — референт членства, Дарія Мосора — булави. На закінчення З'їзд влаштував овацію, дякуючи, вставши, дотеперішному голові впродовж п'яти каденцій Андронікові Копистянському за його визначну і віддану працю для Сеніорату, на провідних постах якого він безперестанно перебував від раннього 1948 року, зразу номінації начального пластуна, покійного Северина Левицького, а згодом з волі громади, який відмовився з приводу незадовільного стану здоров'я дальше очолити пластовий Сеніорат в ЗСА. З'їзд закрив новообраний голова пл. сен. Михайло Юзенів, який до цього часу очолював місцевий Осередок Праці Сеніорату. Після цього, за традицією відспівано гимн закарпатських пластунів.

ДЖЕРАЛД ФОРД ПІДТРИМУЄ РОЗСЛІДУВАННЯ МОЖЛИВОСТЕЙ ОБВИНУВАЧЕННЯ ПРЕЗИДЕНТА

Вашингтон. — У четвер, 25-го жовтня, номінат на пост віцепрезидента Джералд Форд заявив, що Палата Репрезентантів повинна продовжувати розслідування можливостей формального обвинувачення („impeachment") президента Ніксона. Конґресмен Форд, який є лідером Республіканської меншости в Палаті, також сказав, що підтримає домагання відновити пост спеціяльного Вотерґейтського прокуратора, якщо більшість членів Конґресу вимагатимуть цього.

Ці заяви конґресмена Форда були відповідями на запити кореспондентів. Один журналіст запитав номіната на віцепрезидента, чи він бльокуватиме спроби демократичних законодавців продовжувати розслідування здогадних проступків президента Ніксона. Форд віповів, що далі думає, що Юридична комісія Палати Репрезентантів повинна встановити, чи існують підстави для формального обвинувачення Президента. Він також сказав, що має застереження щодо доцільности відновлення посту спеціяльного Вотерґейтського прокуратора, бо, на його думку, Кримінальний відділ Департаменту справедливости, яким кермує асистент генерального прокуратора Генрі Петерсен, може цілком задовільно переводити слідство кримінальних аспектів Вотерґейтської афери. Але Форд додав, що коли більшість членів Конґресу вимагатимуть відновлення посту спеціяльного прокуратора, то він на це погодиться.

Кілька хвилин перед цими заявами Форда, представники Республіканської конференції Палати Репрезентантів передали вимогу до Білого Дому, щоб президент Р. Ніксон назначив нового спеціяльного Вотерґейтського прокуратора та подав до публічного відома зміст таємних Вотерґейтських магнетофонних записів. Брайс Гарлов, дорадник Президента, сказав кореспондентам, що ці вимоги республіканських конґресменів будуть передані президентові Ніксонові та що Президент „у скорому часі" вирішить, чи назначувати наступника Арчибалда Кокса. У суботу, 20-го жовтня, президент Ніксон звільнив Кокса та зліквідував пост спеціяльного прокуратора, коли Кокс відмовився виконати доручення Президента зупинити дальші спроби дістати для великої лави присяжних Вотерґейтські магнетофонні записи.

Тим часом, демократичні законодавці в обох Палатах Конґресу почали виготовлювати законопроєкти, за якими право назначення нового спеціяльного прокуратора було б надане федеральному окружному судді Джонові Сіріці, а не президентові Ніксонові. Демократи хочуть, щоб новий спеціяльний прокуратор мав повну автономію, тобто, щоб не міг бути звільнений Президентом, як був звільнений Арчибалд Кокс.

Республіканська меншість Юридичної комісії Палати Репрезентантів заявила, що Демократична більшість цієї комісії застосовує партійні методи щодо цілої справи розглядання можливостей формального обвинувачення Президента. Попереднього дня демократичний голова цієї комісії, конґресмен Пітер Родіно із Ню Джерзі, заявив, що Юридична комісія розглядатиме не тільки здогадні проступки Президента у зв'язку із звільненням прокуратора Кокса та рішення Президента щодо магнетофонних записів, але також розглядатиме справу таємного бомбардування Камбоджі в 1970-му році, короткотривалий плян Білого Дому інсталювати підслухові апарати до телефонів осіб, яких Уряд підозрівав в підривній діяльности та відмову президента Ніксона видаткувати фонди, призначені Конґресом. Конґресмен Родіно також заявив, що Юридична комісія переводитиме ці переслухування в справі обвинувачення президента Ніксона в той самий час, як переводитиме переслухування в справі затвердження Джералда Форда на пост віцепрезидента ЗСА. Проти цього в четвер, 25-го жовтня, гостро запротестували члени Республіканської меншости цієї комісії.

Хоч Білий Дім і провідники Республіканської меншости в Конґресі надіялися, що згода президента Ніксона передати судді Сіріці Вотерґейтські магнетофонні записи покладе кінець вимогам демократичних законодавців переводити розслідування можливостей формального обвинувачення Президента, то ці надії не сповнилися. Демократи постановили продовжувати розслідження, а навіть його поширити.

Вашингтон/Москва. — Коли о годині 3 ранку 25 жовтня президент Ніксон зарядив воєнне поготівля для американських збройних сил у цілому світі, мало кому було відомо, що несподівано цілий світ упродовж короткого часу з періоду „мирного співіснування" найшовся у періоді безпосередньої конфронтації двох атомних надпотуг — ЗСА та СССР і що знову цілком реальною стала можливість збройного зудару, цим разом у зв'язку з подіями на Близькому Сході. Про ці тривожні ранішні години 25 жовтня розказав того ж дня державний секретар Генрі Кіссінджер на своїй пресовій конференції, заявивши, що „загадкові" потягнення совєтського уряду зумовили превентивні заходи президента Ніксона. Генрі Кіссінджер, однак, відмовився точніше з'ясувати, в чому полягали ці совєтські „загадкові" потягнення. За даними добре поінформованих кіл, Уряд ЗСА рішився проголосити воєнне поготівля 3-го степеня, враховуючи той факт, що в СССР поставлено у стан бойового поготівля сім совєтських парашутних дивізій і переведено мобілізацію повітряного транспорту. Одночасно, як про це поінформував сенатор Генрі Джексон, совєтський амбасадор А. Добринін передав американському Урядові ноту, в якій совєтський уряд поставив ультимативну вимогу до ЗСА акцептувати пропозицію єгипетського президента Анвара ель-Садата і вислати на Близький Схід совєтські та американські війська. У цій, за словами сенатора Джексона, „брутальній ноті", совєтський уряд повідомив, що у випадку відмови з боку ЗСА, Совєтський Союз самочинно вишле свої війська на Близький Схід. В такій ситуації для американського Уряду не оставалося нічого іншого, а застосувати радикальні протизаходи і довести до відома уряду СССР, що Америка не дозволить на ніяку односторонну інтервенцію на Близькому Сході з боку СССР. Проголошення воєнного поготівля американських збройних сил у цілому світі мало послужити конкретним підтвердженням для американської формальної деклярації. Скора і рішуча протиакція американського Уряду увінчалася успіхом і Совєтський Союз мусів поступитися. Обидві сторони знайшли компромісний вихід із ситуації у формі чергової резолюції Ради Безпеки ОН, на основі якої Рада Безпеки одноголосно вирішила вислати на Близький Схід військові частини, які діятимуть там від імені ОН, наглядаючи за збереженням перемир'я. Від участи у цих військових частинах ОН виключені військові з'єднання великих держав — постійних членів Ради Безпеки ОН. За інформаціями з Москви, ані совєтська преса, ні радіо досі не поінформували про американське воєнне поготівля, ні про пляни совєтського уряду інтервеніювати на Близькому Сході. Про те, що найвищі совєтські достойники були упродовж 25 жовтня заабсорбовані цією проблемою, засвідчує той факт, що генеральний секретар Л. Брежнєв в останній хвилині відкликав свій виступ з нагоди відкриття Світового Конґресу Мира у Москві того ж дня, а також, що Л. Брежнєв, М. Подгорний та А. Громико покинули залю нарад Конґресу цілком несподівано і без ніякого попередження.

БОЇ НА БЛИЗЬКОМУ СХОДІ НЕ ПРИПИНЯЮТЬСЯ

Тель Авів/Каїро. — Не зважаючи на всі зусилля Ради Безпеки ОН, досі не вдалося закріпити тривалого замирення на фронтах на Близькому Сході. Спокійно тільки на сирійському фронті, не зважаючи на намагання палестинських партизан спровокувати відновлення збройних дій. На єгипетсько-ізраїльському фронті справа ускладнена з уваги на важке положення Третьої єгипетської армії, яку окружили ізраїльтяни, позбавляючи її потрібного постачання, зокрема харчами і водою. За останніми інформаціями, ця армія силою понад 20.000 вояків, розпочала ранком 26 жовтня наступ на ізраїльські позиції з пляном розірвати ізраїльський обруч і вирватися з окруження. Бої ведуться в околиці міста Суез. Військові коментатори вважають, що у випадку невдачі цієї спроби, ця армія мусітиме піддатися ізраїльтянам. Між іншим, на думку цих коментаторів, готовість СССР інтервеніювати була подиктована турботою за долю цієї армії, знищення чи капітуляція якої означатиме остаточну програну Єгипту, уряд якого і так обвинувачує СССР у недостатній військовій допомозі. Додатковим фактором, який вплинув на загострення відносин на Близькому Сході, є пошкодження єгипетською артилерією ізраїльського корабля у Суезькому заливі. У Вашингтоні та на форумі ОН надіються, що прибуття на Близький Схід перших частин Об'єднаних Націй причиниться до заспокоєння і до стабілізації відносин.

ВІДБУВСЯ СОБОР ЄПИСКОПІВ УПЦЕРКВИ

Митрополит Мстислав

Бавнд Брук. — 19 жовтня відбулася тут сесія Собору Єпископів УПЦеркви в ЗСА, яку попередило засідання Консисторії, що відбулося 18 жовтня. В обох засіданнях взяли участь Владики: Митрополит Мстислав, Архиєпископ Марко і Іов та Єпископ Костянтин. Особливу увагу на цих засіданнях було присвячено двом справам: — конференції Єпископату і представників церковних управлінь трьох митрополій УПЦеркви — УПЦ в ЗСА, УГПЦ в Канаді та УАПЦ в Европі, яка розпічнеться 31 жовтня в Торонто, та II Конгресу СКВУ.

Основним предметом уваги церковної Конференції буде справа покликання до життя спільного Собору Єпископів для трьох згаданих митрополій. Як відомо, дотепер існує спільний Собор Єпископів тільки для двох митрополій — УПЦ в ЗСА і УАПЦ в Европі й Австралії.

До складу делеґації на церковну конференцію входять Владики Митрополит Мстислав, Архиєпископ Іов і Марко та Єпископ Орест і Констянтин, а від церковних управлінь: від УПЦ в ЗСА — голова Консисторії протопресвітер А. Селепина, заст. голови Ради Митрополії протопресвітер Ф. Білецький, заступник голови Консисторії протопресвітер С. Біляк та член Ради Митрополії д-р К. Варварів і від УАПЦ в Европі Адміністратор на Англію митр. прот. С. Богатирець та члени Вищого Церковного Управління мґр В. Дідович з Німеччини і д-р А. Жуковський з Франції. Делеґацію УГПЦеркви Канади очолюватимуть Владики Митрополит Михаїл, Архиєпископ Андрій та Єпископ Борис, а до її складу ввійдуть представники Консисторії.

В Торонті відбудеться Світова Конференція Української Кооперації

Торонто. — Кооперативна Комісія при Секретаріяті Світового Конґресу Вільних Українців, повідомляє всі українські кооперативи в діяспорі, що напередодні Другого Світового Конґресу Вільних Українців, в середу 31 жовтня ц. р., відбудеться тут Світова Конференція Українських Кооператив, що діють у вільному світі. Другий СКВУ відбуватиметься в готелі Шеретон при вул. Квін Вест, ч. 123, а Кооперативна Конференція відбудеться в приміщенні української католицької церкви св. о. Николая, що є в сусідстві цього готелю.

Програму Кооперативної Конференції усталено спершу на спільному засіданні голови Української Кооперативної Ради В. Ситника з Управою „Кооперативної Громади" у Вінніпеґу, а після цього на спільному засіданні представників Товариства Української Кооперації в ЗСА з інж. А. Качором, що репрезентував „Кооперативну Громаду" у Вінніпеґу та голову Української Кооперативної Ради Канади, дир. В. Ситника, в Чикаґо в дні 26 серпня ц. р.

Порядок нарад Кооперативної Конференції передбачається такий: у середу, 31 жовтня, о год. 10-ій рано реєстрація делеґатів, о год. 11-ій буде офіційне відкриття. Конференцію відкриє дир. Омелян Плешкевич, голова Кооп. Комісії при Скву. Опісля наступить оформлення Президії і вибір Комісії Верифікаційної, Номінаційної, Резолюційної й інших.

Програмову доповідь про основне завдання української кооперації в діяспорі виголосить інж. А. Качор, заст. голови Кооп. Комісії при СКВУ. Після цього звітуватимуть крайові представники ЗСА, Канади, Австралії й інших країн, а заключний звіт складе голова Кооп. Комісії при СКВУ, дир. О. Плешкевич. Дискусією над доповіддю і звітами закінчиться перша частина конференції.

У другій частині передбачений панель на тему: „Напрямні українського кооперативного руху". До панелю запрошені: д-р В. Баранецький, д-р Б. Кекіш, д-р В. Рак і д-р Я. Гарасимів. Модератором панелю буде дир. Роман Мицик. Далі слідуватиме дискусія над порушеними проблемами в панелі, звідомлення Комісій, вибір кандидатів і оформлення Кооперативної Комісії при Секретаріяті СКВУ, схвалення бюджету Кооперативної Комісії СКВУ, слово новообраного голови, схвалення резолюцій, внески і побажання та закриття конференції.

Ввечорі відбудеться товариська зустріч-бенкет з участю єпископа Кир Ізидора Борецького і митрополита Мстислава Скрипника, який погодився виголосити слово на тему „Українська Церква і кооперація у збереженні нашої національної ідентичности в діяспорі". Господарем цієї зустрічі буде інж. Д. Григорчук.

Кооперативна Комісія при СКВУ запрошує до участи всі українські кооперативи у вільному світі, а делеґатів на цю Конференцію просить вже зголошуватись на адресу 2351 Вест Чикаґо евеню, Чикаґо, Ілл., 60622, ЗСА. Кооперативи, які не можуть вислати самостійно свого представника, зокрема з Австралії, Арґентини і Бразилії, повинні дати повновласть тим делеґатам, що їдуть на СКВУ від інших організацій. Рівночасно Кооперативна Комісія закликає всі наші кооперативи скласти свою пожертву на потреби Організаційної Комісії Другого СКВУ, бо кошти такого Конґресу великі і їх ніхто за нас не покриє.

Помер о. Володимир Роман Рабій

Ню Йорк. — В четвер, 25 жовтня ц.р. помер тут на 77-ому році життя бл. п. о. Володимир Р. Рабій, кол. УСС і вояк УГА, катехит Комарна, парох Хащова біля Турки і Юрівець б. Сянока. Учасник визвольних змагань, ранений залишився в Галичині і вступив до Духовної Семінарії в Перемишлі, де в 1922 році був рукоположений єпископом Коциловським. В часі своєї душпастирської праці виголошував місійні науки, організував кооперативи, читальні „Просвіти", дитячі садочки на Бойківщині і Лемківщині. Під час окупації переїхав до Німеччини, а опісля до Ню Йорку.

Панахиди — в суботу і неділю, 27 і 28-го жовтня, о год. 8-ій веч. в похоронному заведенні П. Яреми в Ню Йорку. Священичі похорони почнуться в понеділок, 29-го жовтня, о год. 7-ій веч. в церкві св. Юра. У вівторок, 30-го жовтня, о год. 9-ій ранку Служба Божа і Панахида, а опісля похорон на цвинтарі "Gate of Heaven" в Йонкерсі, Н.Й.

У Філядельфії відзначать 100-річчя НТШ

Філядельфія. — Місцевий Осередок Наукового Т-ва ім. Шевченка інформує, що з нагоди 100-річчя цього заслуженого Т-ва відбудеться тут в суботу, 17-го листопада, о год. 2-ій по полудні, в приміщеннях „Тризуба" наукова конференція з участю голови Осередку д-ра Романа Максимовича та д-ра Юрія Перфецького. Модераторами конференції будуть д-р Наталія Пазуняк, проф. Микола Остап'як та д-р Леонід Рудницький. Після конференції відбудеться о год. 6-ій вечора в тих же приміщеннях ювілейний бенкет, під час якого головну промову виголосить проф. д-р Григор Лужницький.

„Правда" обвинувачує китайське пресове аґенство у поширюванні „фальшивок"

Москва. — Газета „Правда" останнім часом багато уваги присвячує комуністичному Китаєві, політиці китайського комуністичного уряду і його пропаґанді. У номері газети з 16 жовтня з досить значним опізненням поміщений широкий непідписаний коментар про X з'їзд Китайської комуністичної партії, що відбувся ще під кінець серпня ц.р. Провідною думкою цього довгого коментаря є доказати, що у китайській зовнішній політиці „наголос покладений на боротьбу проти Совєтського Союзу, як „головного ворога". У „Правді" з 24 жовтня коментатор ТАСС А. Бірюков пише про „Фальшивку аґентства Синьхуа", критикуючи китайських журналістів за намагання представити у кривому дзеркалі недавні совєтсько-японські переговори. А. Бірюков пише, що „аґентство Синьхуа поширило черговий антисовєтський опус. На цей раз він пов'язаний з вислідами совєтсько-японських переговорів, які недавно відбулися у Москві. Новий „витвір" Синьхуа багатий не так на нові обвинувачення на адресу Совєтського Союзу, а очорнює у всякій формі совєтсько-японські відносини, викривляє сенс і значення висуненої Совєтським Союзом ідеї створення системи колективної безпеки в Азії".

ПОМЕРЛА СВ. П. ЄВГЕНІЯ РОГОЖА

Ню Йорк. В четвер, 25-го жовтня померла тут на 93-му році життя св. п. Євгенія з Буцманюків Рогожа, мати голови Головної Пластової Булави інж. Романа Рогожі, колишня учителька та активна діячка в Т-ві охорони дітей і опіки над молоддю та Союзу Українок у Львові. Крім сина інж. Романа, осиротила доньки Софію і Марію. Панахиди відбудуться в суботу і неділю, 27 і 28-го жовтня о год. 8:15 вечора в похоронному заведенні Петра Яреми в Ню Йорку. Похорон в понеділок, 29-го жовтня о год. 9-ій рано з української католицької церкви св. Юра й опісля на українському православному цвинтарі в Бавнд Бруку.

У 30-РІЧЧЯ СМЕРТИ

Проф. д-р Маріян Панчишин

Цього місяця жовтня сповнилося 30 років з дня смерти великого лікаря-громадянина, проф. д-ра Маріяна Панчишина. Його світлій пам'яті присвячена стаття д-ра Богдана Олесницького, яку починаємо друкувати на 2-ій сторінці в цьому числі „Свободи".

„УКРАЇНСЬКИЙ ТИЖНЕВИК" ПОЯВИТЬСЯ З ДАТОЮ СЕРЕДИ

З уваги на Другий Світовий Конґрес Вільних Українців з кінцем наступного тижня, як і з уваги на деякі ускладнення з доставою газетного паперу, англомовний „Український Тижневик", що появляється з датою кожної суботи, цим разом появиться з датою найближчої середи, 31-го жовтня.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian Newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Ass'n, Inc. at 81-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07303

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.

Статті і дописи, підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли. Незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. — За зміст оголошень Редакція не відповідає.

Передплата: на рік — $24.00, на пів року — $12.50, на 3 місяці — $6.50. Для членів УНСоюзу 65 ¢ міс. За кожну зміну адреси — 25 ¢. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

„Нарід України"

У совєтській пресі, в наукових журналах і публікаціях багато говориться про „совєтські нації", „совєтські народності", про „нову спільність — совєтський народ". Досі, однак, ніде ще не було мови про „народ України" у такому змислі, як це уточнив недавно совєтський український соціолог Ф. Я. Горовський, який у статті „Єдиний багатонаціональний колектив" („Радянська Україна" з 16 жовтня 1973) написав таке:

„Багатонаціональним колективом є також Українська РСР. У ній проживають представники понад ста націй і народностей, що разом складають народ України, спаяний єдністю цілей, спільним піклуванням про піднесення економіки, науки і культури республіки, усієї соціялістичної Батьківщини".

Як бачимо з цієї найновішої „дефініції" поняття народу України, совєтським соціологам йдеться про своєрідну підготову ґрунту під дальші заходи над виелімінуванням з користування поняттям „український народ", чи „українська нація". Очевидно, того роду „наукова" політика має за завдання скріпити відому тезу про „інтернаціоналізацію" всіх „совєтських республік", які затрачують національний характер і стають політичними одиницями, в межах яких гуртуються люди різного етнічного походження, які перестають зважати на свою національну приналежність, а починають вважати себе членами наднаціональної, повністю „інтернаціоналізованої спільноти — совєтського „народу".

Идучи за засадою аналогії, Ф. Горовський аплікував цей принцип до України і заговорив про „народ України", ідентифікуючи його з сумою „представників ста націй і народностей", які проживають на Україні. Не даром, в слід за цим, він постійно говорить про „багатонаціональний колектив", маючи на увазі не тільки „совєтський народ", а й „народ України", чи „народи" інших совєтських республік.

Найновіша стаття Ф. Горовського є не тільки одним з чергових виявів антинаціональної політики совєтського режиму, але дуже стислим з'ясуванням головних елементів цієї політики на сучасному етапі „мирного співіснування" різних соціяльних і політичних систем у світі.

Книжкова справа

Добігає до кінця жовтень, що його ще і в недавньому минулому називали „місяцем книжки". Тепер забувається вже і цей добрий звичай, на велику, може найбільшу шкоду для всіх тих великих ідеалів та добрих завдань, що їх ставить собі наша громада „в розсіянні суща". І „збереження нашої субстанції", і наша допомога рідному народові в його змаганнях, і наш вклад в загальний розвиток, і виховання молодого покоління, і багато дечого іншого, включно з нашим культурним відпочинком залежить власне від тієї у нас тепер уже майже „зайвої" книжки.

Не можна б сказати, щоб у нас тієї книжки не було. Не зважаючи на безліч усіляких комплікацій і труднощів, також фінансових, у нас ще появляються книжки. Але нашою першою „книжковою проблемою" є її покупець. Книжок не пишеться і не друкується тільки на те, щоб вони були. Їх треба продати і їх треба читати. При страшенно збільшених коштах видання книжки, вони тільки тоді оплатилися б, якби могли появитися та „розійтись" у великому тиражі, про що в нас годі і мріяти. У нас, здається, на все є гроші: на гучні бенкети, на далекі і коштовні „відпочинкові" ескапади, ми ще спроможемось і на пожертву на добру ціль, але книжка, ця головна основа і головний промотор нашої культури і нашого розвитку, чомусь зійшла у нас чи не на останній плян наших потреб.

Таке наставлення і таке відношення до книжки не створює не то пригожих, але взагалі будь-яких „обставин" для розвитку письменницьких талантів, ані для розвитку наших видавництв, що ледве клигають, ані для нормального розвитку нашої громади взагалі. Згадавши жовтень — колишній „місяць книжки", згадаймо і ці невідрадні наші книжкові обставини, подумаймо над ними та спробуймо їх направити.

АПОЛОГІЯ ПОЛІТИКИ ҐЕНОЦИДУ

Відомий совєтський український соціолог Ф. Я. Горовський опублікував на сторінках „Радянської України" з 16 жовтня чергову статтю на тему „Єдиного багатонаціонального колективу". У підзаголовку до цієї статті він додав, що мова йде про „актуальні питання теорії". У якій мірі ця стаття є своєрідним підсумком різних совєтських теоретизувань на тему національної політики КПСС з проєктуванням розвитку національних відносин в СССР на ближче майбутнє. На цю тему сам Ф. Я. Горовський багато дечого написав, намагаючися насвітлити з усіх боків „двоєдиний потік розквіту і зближення соціялістичних націй в СССР". Варто б тут тільки згадати одну з його основніших праць з цієї ділянки, що була опублікована в 1968 році, у якій він писав про „Соціяльно-політичні основи розквіту та зближення соціялістичних націй в СРСР". У своїй найновішій статті він не вніс чогось особливого нового до національної проблеми у підсовєтських умовах, але покладений ним наголос на окремі аспекти цієї проблеми має свою вимову і загальний інтерес. Порядком інформації подаємо деякі „цікавіші" думки і „передбачування" Ф. Горовського та подані ним деякі статистичні дані.

Перемішування населення

„Яскравим виявом всеосяжного процесу інтернаціоналізації виступає зростання багатонаціональності (інтернаціоналізація), населення що зумовлене об'єктивними потребами розвитку продуктивних сил, природним переміщенням і „перемішуванням" людей різних національностей... Соціялізм, ліквідувавши систему національного гноблення і утворивши новий, інтернаціоналістський тип міжнаціональних відносин, посилює процес „перемішування населення", очищає його від різних націоналістичних нашарувань, підпорядковує інтересам піднесення соціялістичних продуктивних сил та комуністичного виховання мас".

„Економічний поступ нашої країни, послідовне здійснення Комуністичною партією ленінської національної політики... сприяли перетворенню всіх радянських республік у багатонаціональні колективи. Тепер у союзних республіках проживає від 11 до 67 процентів інонаціонального населення. Загалом поза межами своїх республік вільно живе і плодотворно працює на благо соціялістичної б а т ьківщини (тобто СССР) 16,5 процента росіян, 13,4 процента українців, 19,5 процента білорусів, 38 процентів вірмен, 28 процентів таджиків, 20 процентів казахів, майже 14 процентів азербайджанців тощо..."

„Багатонаціональним колективом є також Українська ССР. У ній проживають представники понад ста націй і народностей, що разом складають народ України... Внаслідок міграції населення та планомірного обміну кадрами б а гатонаціональною стала переважна більшість трудових колективів у республіках... Чимало славних б а гатонаціональних трудових колективів є на шахтах Донбасу і Придніпров'я, на заводах Києва і Харкова. Представники 53 національностей працюють на шахтах Львівщини і Волині. Інтернаціональними за своїм складом є ряд колгоспів на Україні, зокрема в Кримській і Закарпатській областях. На інтернаціональні колективи перетворюються вищі учбові заклади. Наприклад, у Київському політехнічному інституті вчаться юнаки й дівчата 32 національностей..."

Культурний розвиток і мова

„В галузі культурного розвитку єдність національного та інтернаціонального в багатонаціональному колективі досягається шляхом послідовного з дій с н ювання курсу на розквіт, зближення і взаємозбагачення національних культур, на утвердження єдиної духом і принциповим змістом і багатогранної національними формами радянської соціялістичної культури... Одним з провідних законодавчо закріплених принципів народної освіти в СРСР є свобода вибору мови навчання... Поряд з вільним розвитком численних національних мов великого поширення в республіках набула російська мова, як засіб міжнаціонального спілкування. Нею вільно володіє тепер половина не-російського населення країни. На цьому ґрунті розвинулась двомовність... що втілює єдність національного й інтернаціонального в мовному будівництві".

Мішані (міжнаціональні) шлюби

„Важливим показником життєдіяльности багатонаціонального колективу — республіки — і водночас дійовим фактором дальшої інтернаціоналізації є мішані (міжнаціональні) ш л ю би, кількість яких неухильно зростає... У порівнянні з 1927 роком число мішаних шлюбів на Україні зросло в 4 рази".

***

Наведені цитати із статті Ф. Горовського кидають додаткове світло не тільки на саме спрямування совєтської національної політики, а й на конкретні її досягнення, що особливо мусить викликати глибоке затривоження положенням нашого народу в СССР. Стаття Горовського є подивугідною обороною політики ґеноциду у розмірах і методами не практикованих досі у світі ніяким урядом у ніякій державі.

м. с-ий

Олена С. Процюк

„МЕНІ 35-ИЙ МИНАЄ"

Реферат Суспільної Опіки при Окружній Раді Союзу Українок у Ню Йорку влаштовує 4 листопада о год. 2 по полудні панель на тему фінансового забезпечення родини на майбутнє. Тема зацікавить наше молодше і старше громадянство. Панель відбудеться у новій домівці СУА, 108 2-га Аве. 1 пов. у Ню Йорку.

Чому така тема? Саме тому, що багато наших громадян, молодих і тих дещо старших, біля і понад 35 років життя, часом доволі легкодушно ставиться до справ забезпечення на майбутні роки — а часто і не має відповідних інформацій про різні можливості такого забезпечення. Молоді роки, зокрема 25-30, проходять дуже швидко. Людина стабілізує своє життя, економічне положення, міняє р о б о т и, пнеться вгору. Діти народжуються та ростуть. Після 35 років наступає ще сильніша стабілізація. Працюючі жінки і чоловіки закріплюються на ведучих постах. Наймолодші діти уже в школі. Жінки, що не працювали або перервали заробітну працю, повертають до шкіл, або на роботу. У сорок літ працівник щораз частіше зустрічається з фактом відмови перенесення на вище становище, йому щораз важче знайти нову роботу хоч би з тієї причини, що пенсійні пляни на нових місцях не дозволяють включити його в їхню програму. Він уже „старший" робітник. „Середній вік", який починається в 35, це час, коли людина повинна поважно застановитися над плянуванням забезпечення на випадок хвороби та старшого віку.

З досвіду наших старших осіб, родичів та знайомих знаємо, що більша частина із них живе у великій фінансовій скруті. Різні недуги ослаблення та осамітнення погіршує вже і так важке життя. Коли в ЗСА є зараз 21 мільйонів осіб віком понад 65, то через наступних 30 років, тобто у 2000 році, буде їх 65 мільйонів. Частина тих осіб буде жити виключно на державній пенсії, так як і тепер наші старші громадяни живуть. Сьогодні місячна пересічна пенсія чоловіка і жінки виносить 273 дол. Якщо людина забезпечена приватною пенсією, то до державної пенсії можна ще додати 100 до 125 дол. місячно. Отже, на рік виходить неціліх 5000 дол. Можливості заробітку є обмежені віком, бо працедавець нерадо приймає такого вже добре старшого робітника. Вони також обмежені різними державними постановами.

Система приватного забезпечення дуже незадовільна в Америці. Ми не здаємо собі справи, як багато осіб, що працюють у приватних підприємствах, не має зовсім жадного пенсійного забезпечення. Багато р о б і тників тратить забезпечення, коли вони переносяться з роботи на роботу, а жінки втрачають права на пенсію, коли переривають роботу з причини материнських обов'язків. Багато робітників просто завдяки різним леґальним крючкам працедавця чи пенсійних пляновиків відходять на пенсію „з квитком", тобто з нічим, та примушені жити виключно на державній пенсії... Неполадки у секторі приватного забезпечення дійшли до таких розмірів, що вже і американський Уряд самий взявся за оздоровлення асекураційної політики.

Ще коротенько хочу зупинитися над справою забезпечення жінок. Вони справді покривджені. Жіноцтво, як показують статистичні дані, працює довше за чоловіків. Жінки також живуть довше. Державна пенсія незадовільна — державна пенсія у загальному ніколи і нікому не вистачає на життя. У багатьох випадках приватні пенсійні пляни відмовляють жінці - вдові пенсії по смерти її чоловіка і вона залишається без забезпечення. Статистика показує, що ледве одна на п'ять жінок отримує приватну пенсію тоді, коли пропорція серед чоловіків виносить один на двох. Жінка платить вищу асекураційну ставку, але жіночі пенсії виносять пересічно 1000 дол. на рік. Для мужчин вони виносять 2000 дол. річно. Жіночі організації, зокрема ж молоді „визволені" жінки", уже дуже сильно взялися за цю справу...

Ми представили тут доволі неприємний образ. Трудно його прикрасити різними обіцянками поправи, бо навіть тоді, коли б пенсії були задовільні та покривали усі кошти життя в час, коли людина переходить на емеритуру, то непощадна інфляція через кілька років зменшить ці приходи. Отже, треба боронити себе, плянувати. Крім „пенсій", є ще багато інших способів, щоб захоронити себе перед несподіванками, як, наприклад, уміла інвестиція гроша, щоб у майбутньому він приніс деякий дохід та захоронив перед інфляцією.

Панель, про який мова, має на меті ознайомити нашу спільноту з можливостями плянування на майбутнє, а також ознайомити дещо точніше з американською пенсійною системою.

За правильну вимову чоловічих прізвищ

Від деякого часу в нашій мовній практиці почали з'являтися неправильні й суперечні з основними фонетичними законами української мови форми в категорії чоловічих прізвищ на -ів. І так, у непрямих відмінках таких прізвищ, як, напр., Петрів, Ковалів, Драгоманів, Луців, Федів виступають такі дивовижні форми, як Петріва, Коваліву, Луціву, Федівим, Драгоманівим і под. — всюди з неправильним „і".

Прізвища цієї категорії постали з присвійних прикметників. Можемо собі уявити, що, коли напр., хтось мав батька Петра, то часто називали його „Петрів син". Згодом „син" вийшов з ужитку як не конечно потрібне слово, а прикметник „Петрів" набрав значення іменника - прізвища. Те саме було в формами „ковалів (син)", „Кравців (син)" і под. Хоч ці слова перейшли з категорії прикметників до іменників, то ні в якім разі не втратили одної з найхарактеристичніших звукових ознак української мови, себто чергування „о", „е" з „і" в закритих складах.

Це правило охоплює велику кількість слів з категорії іменників, прикметників, а також займенників, числівників і дієслів (ніс - носа, ніч - ночі, осінь - осени, лебідь - лебедя, Київ - Києва, Львів - Львова, Петрів (дім) - Петрова (хата), мій - мого, він - вона, шість - шостий, міг - могли та ін.). Цікаво, що, коли при присвійних прикметниках (на питання: чий, чия, чиє, чиї?) не вживаємо неправильних форм в роді „Петріва хата, коваліва чи кравціва дочка", та при аналогічних патронімічних прізвищах часто допускаємо калічні форми: „Петріва, Кравціву, Луцівим, Кононіва" — без конечного тут „о" або по попереднім м'якім консонаті) „е", замість є д и н о правильних „Петрова, Михайлова, Кравцеву, Луцевим, Кононовим" дивись хоча б „Граматику української мови" проф. П. Ковалева, призначену до шкільного вжитку). Треба пам'ятати, що між присвійними прикметниками та спорідненими з ними патронімічними прізвищами є різниця лише в закінченнях деяких відмінків, але нема різниці в застосуванні чергування „о", „е" з „і". Мовні коректори повинні виправляти ці помилки.

Р. Завадович

З НАШИХ БУДНІВ

Нація в поході

Недавно, на одній зустрічі, зустрів молодшу товаришку пера з Торонта, — назвімо її Уляна, бо це гарне ім'я. Молода особа закінчила успішно журналістичні студії і стала на працю в одній нашій канадській газеті (не будемо її називати, хоч вона теж гарно називається). Між нами вив'язався такий діялог:

— Ну, як журналістика процвітає, панно Уляно?

— Ніяк не процвітає, бо я „сквитувала" роботу в редакції.

— Чому, якщо можна знати?

— Не могла договоритися з шеф-редактором на пункті куховарства.

— Що спільного має куховарство з журналістикою, дозвольте спитати?

— Власне, що має. Мій шеф-редактор рекомендував мені додавати до кожної статті чи нотатки багато патріотичного сосу (чи соусу). Він казав, що патріотичний сос — це українська національна приправа, така, неприком, як в американців „кечап". Без такої приправи, казав, українському читачеві газета не смакує.

— А він що на це?

— Я була проти надмірного вживання приправ. „Ви додавайте собі патріотичного сосу до вступної статті чи до політичного огляду скільки влізе, — сказала я йому, — але який сенс заправляти ним рецензію з концерту чи репортаж із відкриття малярської виставки?

— А він що на це?

— Він сказав мені, що я помиляюся: що в кожній рецензії, в кожному репортажі є місце на патріотичне закінчення. Наприклад, рецензію з концерту він радив мені так закінчувати: „Отак у вільному світі процвітає наше музичне та хорове мистецтво! А там, у під'яремній Україні, під московським караулом"... ну, і так далі, і так далі; ви вже знаєте цю переспівану пісеньку?

— Знаю, бо сам її часто співаю.

— А я сказала: „Ні! Не хочу! Не буду!" Він сказав: „Так треба!" Я спитала: „Чому?" Він відповів: „Щоб підтримати на дусі читача." Я спитала: „Чому нас треба завжди і без кінця підтримувати?" Він відповів: „Бо наш народ у неволі." „Як то у неволі? — я спитала. — Та ще вчора ви написали, що ми — нація в поході!" Тоді він не знав, що має відповісти, поденервувався і порадив мені пошукати собі іншу працю.

— Ви пошукали і знайшли?

— Так, знайшла. Але з того часу збридила собі соси (або соуси) на все життя.

Ікер

Чілійська хунта заборонила розстріли на місці

У середу, 24-го жовтня, військовий уряд Чіле видав декрет, яким заборонив стосовані досить розстріли на місці. Декрет ч. 44 уневажнив всі попередні декрети, які дозволяли такі розстріли, та повідомив, що від тепер всі арештовані мусять бути суджені військовими трибуналами. Речники хунти твердять, що від 11-го вересня ц. р., тобто від дня державного перевороту, який повалив владу лівого уряду президента Сальвадора Альєнде, розстріляно 81 особу, а з того числа 20 осіб розстріляні на місці, тобто без суду. Ця цифра не охоплює тих людей, які були застрелені під час спроб втекти з місць притримання. Противники військового уряду твердять, що військові і поліційні чинники розстріляли не 81 особу, а сотні людей.

ЗАПОВІДАЮТЬ „ЧИСТКУ" ПОЛЬСЬКОЇ КОМУНІСТИЧНОЇ ПАРТІЇ

Польський комуністичний лідер Едвард Ґерік повідомив, що до часу сьомого партійного з'їзду в 1976 році між польськими комуністами, яких нараховується під сучасну пору 2,5 мільйона осіб, буде переведена „чистка" при нагоді т. зв. обміну партійних квитків. Підготовка до такого обміну партійних квитків вже закінчується і небавом почнеться обмін.

Д-р Б. Олесницький

У ТРИДЦЯТИРІЧЧЯ СМЕРТИ ПРОФ. Д-РА МАРІЯНА ПАНЧИШИНА

(6-IX-1882 — 9-X-1943)

(1)

Від смерти проф. д-ра Маріяна Панчишина проминуло 30 років. Цей великий і славний лікар галицької землі помер у Львові 9 жовтня 1943 р. на 61 році життя внаслідок гострого інфаркту серцевого м'яза. Помер він на святоюрській горі у митрополичій палаті, де великий митрополит Андрей Шептицький наказав примістити свого хворого лікаря, якому з уваги на погрози польських терористів не було безпечно перебувати в його віллі при вулиці Клушинській ч. 3, де і приміщувалася його славна на цілий край лікарська ординація.

Дня 13 жовтня 1943 року відбувся похорон проф. М. Панчишина. Непрогля д н і маси народу з кількома десятками священиків під проводом теперішнього Верховного Архиєпископа Йосифа Сліпого, який репрезентував прикованого до крісла артритом митрополита Андрея — відпровадили покійного д-ра Панчишина на Личаківський цвинтар. Похорон проф. Панчишина, не зважаючи на неспокійний воєнний час та комунікаційні труднощі, був величавою і спонтанною маніфестацією національної жалоби та смутку. Відчувалося, що відійшов від нас хтось направду великий, важливий і близький, хтось, хто не тільки був досконалим лікарем і приятелем у горю та хворобі, але хтось, що втішався в народі великою пошаною, довір'ям та авторитетом. Численні тисячі українських людей зі самого Львова і його розлогих передмість, з довколишніх сіл та усіх усюдів галицької землі прийшли виявити пошану і вдячність та віддати останній поклін великому та заслуженому синові української землі, який хоч офіційно не займав ніякого провідного політичного чи громадського становища, то без сумніву був одним з найбільших і найбільше шанованих національних авторитетів тодішнього часу.

Потверджує це у своїх виданих у Канаді спогадах колишній головний редактор львівського щоденника „Діло" д-р Іван Німчук, який був арештований большевиками в 1939 р. і під час допитів у горезвісній московській тюрмі на Люб'янці на домагання слідчого назвати трьох найвизнатніших людей Західньої України — назвав митрополита Андрея Шептицького, б. президента ЗУНР д-ра Костя Левицького і проф. д-ра Маріяна Панчишина.

Нема сумніву, що тридцятиріччя з дня смерти проф. Панчишина це добра нагода і слушна причина, щоб загалові української спільноти у вільному світі пригадати дещо про цю знатну та заслужену постать великого лікаря, громадянина та вченого, про його наполегливу піонерську діяльність для охорони народного здоров'я, його завзяту і відважну боротьбу за побудову високого шкільництва (Український Тайний Університет, Медичні Фахові Курси) та невтомне клопотання про молоді українські лікарські кадри.

Добра пам'ять про проф. д-ра М. Панчишина зберігається передусім серед українських лікарів у вільному світі, які з особливою пошаною і навіть із своєрідним пієтизмом відносяться до його особи та до ідейних спонук його багатогранної діяльности. Що більше, особа проф. Панчишина, його жертвенна праця для народу, його великий патріотизм а до того високі стандарти його лікарської та громадської етики були живим прикладом для його співробітників, асистентів та студентів — і нема сумніву, що якраз ці його шляхетні прикмети дали ідейну інспірацію для постання Українського Лікарського Т-ва Північної Америки, яке вже майже 25 років проводить свою корисну професійно - громадську діяльність в ЗСА і Канаді та об'єднує поверх 600 українських лікарів. Те, що велике число українських лікарів бере активну а то й провідну участь у різних ділянках громадського життя і що ми маємо між ними чимало жертвенних меценатів і добродіїв різних національних потреб — також можна вияснити скоріше далеким прицілом ідей великого Панчишина, ніж впливом наскрізь комерційного середовища, в якому проживаємо.

Стипендійний Фонд УЛТПА, який почав діяти в 1966 році, носить назву ім. проф. д-ра Панчишина на те, щоб вшанувати та утривалити пам'ятник того, хто так дуже клопотався про долю і був справжнім приятелем та опікуном українських студентів медицини. Кільканадцять студентів медицини, переважно тих, що студіюють на европейських університетах, одержують щорічно стипендійну допомогу із Стипендійного Фонду УЛТПА ім. проф. д-ра М. Панчишина, який існує завдяки добровільним пожертвам лікарів, членів Т-ва.

Д-р Маріян Панчишин вийшов із зовсім убогого українського середовища львівського передмістя і як незвичайно талановитий учень, а відтак студент власними силами пробивався крізь школу а відтак медичний факультет львівського університету, даючи корепетиції для менше здібних учнів з багатих польських домів. Впливові та заможні поляки, спостерігаючи небуденні інтелектуальні прикмети молодого Панчишина, старалися, як це тоді бувало, перетягнути його до себе і включити в русло польського духового та культурного життя, яке відкривало йому двері для блискучої наукової кар'єри.

Могутній вплив національної революції в листопаді 1918 р. потряс сумлінням молодого, досі політично індиферентного д-ра М. Панчишина і невідклично та на завжди поставив його на стороні відродженої української державницької ідеї. Молодий лікар з високим інтелектом вченого та всіми даними для наукової праці — нехтує приманливими перспективами блискучої університетської кар'єри, яка стелилася йому між поляками у Львові чи Варшаві, — причалює до скромних берегів українського наукового життя і стає одним із будівничих Українського Тайного Університету у Львові, а згодом і ректором тієї безпрецедентної підпільної високої школи, що мусіла скриватися від польської поліції.

Д-р М. Панчишин організує і розбудовує медичний факультет УВШ (Українська Висока Школа), як тоді називали Український Тайний Університет, на якому викладає анатомію і в підвалах приватних домів проводить зі студентами анатомічні секції.

Заслугою д-ра Панчишина було те, що після закриття УВШ — кілька десятків українських студентів виїхали до Чехо-Словаччини, Австрії та інших країн, де їм визнали іспити складені в Українському Тайному Університеті і дозволили продовжувати студії на тамошніх медичних факультетах. Багато з них повернулися відтак з медичними дипломами до Галичини та після нострифікації могли практикувати на рідних землях, яким так дуже бракувало лікарів — а зокрема українських.

Д-р М. Панчишин — один з найкращих лікарів інтерністів Західньої України — пориває зв'язки зі спольщеними університетськими клініками у Львові, відкидає запрошення свого б. вчителя проф. д-ра Глюзінського старатися про катедру внутрішньої медицини у Варшаві, яку хотіли віддати йому в заміну за відступлення від українства — і відкриває у Львові свою приватну лікарську ординацію, яка в дуже короткому часі стає славною на цілий край і до неї, „наче до Мекки", починають з'їздитися за рятунком і порадою хворі з найдальших закутин галицької землі. На відміну від інших видатних лікарів спеціялістів — проф. Панчишин не замикається у своєму кабінеті і не обмежується тільки до складних і цікавих припадків, або до лікування знатних і заможних людей. Двері його ординації були відкриті для всіх, хто за порадою свого лікаря з провінції, або з власної спонуки шукав більш компетентної лікарської помочі та поради в болю, розпачі та горю.

(Продовження буде).

Леоніда Вертипорох

Друга Світова Сесія Українського Жіноцтва в Торонто під гаслом „Об'єднані до Мети"

II-га Світова Сесія СФУЖО відбудеться в днях 30-31 жовтня ц. р. „Українського тижня", що буде проголошений 29 жовтня ц.р. мейором міста Торонто В. Кромбі, як також дооколичними мейорами Метрополії Торонто, напередодні II-го Світового Конгресу СКВУ, що відбудеться в днях 1-4 листопада 1973.

На першому засіданні Організаційної Комісії СКВУ, 9-го лютого ц. р. оформлено Конгресові комісії, до яких увійшли від СФУЖО: головаСт. Савчук до Організаційної, Є. Янківська і Ст. Савчук до Статутової, М. Долішна до Зовнішніх зв'язків, Л. Вертипорох до Пресово-інформаційної, О. Ковальська до Церковно-релігійної, Ст. Пушкар до Програмової комісії (ЗСА). Окрім того зголощено представниць складових організацій до комісій Зовнішніх зв'язків Анну Мазуренко і Ольгу Заверуху, до Бенкетової комісії Марію Негрич і Марію Калимін, для відзначення співпраці СФУЖО із СКВУ, як рівноправних чинників, бо СФУЖО є репрезентантом громадської дії українського жіноцтва.

Світова Федерація Українських Жіночих Організацій, стала перемником Всесвітнього Союзу Українок, що постав 1937 р. з осідком в Львові, що зумовлений воєнними діями II-ої світової війни перестав існувати. Та українське жіноцтво не припинило своєї дії, вскорі після виходу з рідного краю скликано 1945 р. в Німеччині „Жіночий з'їзд" на якому основано жіночу організацію „Об'єднання жінок на еміграції" в якій об'єдналися до спільної праці жіноцтво з усіх земель України (10,000 членів). Коли заіснувала ситуація еміграції на поселення до різних країн вільного світу, тоді за ідеєю і ініціятивою голови СУА Олени Лотоцької скликано Світовий Конгрес до Філядельфії 12 і 13-го листопада 1948 р. при співучасті представниць українських жіночих організацій Америки, Канади і Европи, що в числі 10-ти стали основниками СФУЖО, головою обрано сенаторку Олену Кисілевську, а діючою заступницею голови, Олену Лотоцьку.

СФУЖО поставило собі за ціль об'єднання жіночих сил до праці в користь і оборону українського народу, зокрема взято під увагу положення жінки в тяжких теперішніх умовинах на Україні, взаємну підтримку українок у вільному світі в їх громадсько-суспільній праці не входячи в їхні ідеологічні, віроіснане申ві і політичні переконання (крім комунізму). Нав'язання і відновлення контактів з міжнародними жіночими організаціями, щоб інформувати їх про українську справу та проблеми українського жіноцтва під окупацією жорстокого окупанта, що не було легко, бо переважно до міжнародніх організацій, може належати жіноцтво державних націй. Усе ж вдалося набути повноправне членство в „Світовому русі матерів" в 1950 р., СФУЖО набуло статус заприязненої організації в Міжнароднім Жіночім Союзі та Міжнародній Жіночій Раді, а від 1966 р. повноправне членство в Міжнародному секторі Генеральної Федерації Жіночих Клюбів (11 мільйонів членства). Беручи участь у міжнародних конгресах представниця СФУЖО завжди старається ознайомлювати діячок жіночого руху із правдивою дійсністю в поневоленій Україні. Другою ділянкою на міжнародному полі, це акція інтервенції, письмових, особистих і меморандуми до Секретаріяту ОН, Міжнародного Червоного Хреста і інших чинників, як також і демонстрації.

На організаційному полі відбуто два Конгреси: перший в 1948 р. у Філядельфії, другий в 1959 р. в Ню Йорку, яких Управа знайомить ширше громадянство з своєю програмою, осягами і напрямними та постановами. На останній Пленарній Сесії в 1973 р. у Філядельфії проголошено 1973 рік Ювілейним для відзначення 25-річчя існування СФУЖО. Для кращого зв'язку з жіночими організаціями, яких осідок є в різних країнах, відбувалися конференції: в 1962 р. в Торонті для ЗСА і Канади, в 1963 в Нотенґен в Англії для Европейських країв, в 1967 р. в Куритибі для півд. Америки, в 1970 р. в Мюнхені і 1973 в Манчестері в Англії для Европи.

До більших досягнень СФУЖО було зорганізування Першої Світової Секції, що відбулася в часі Першого Світового Конгресу вільних Українців 15 листопада 1967 в Ню Йорку, в якій взяло участь коло 500 делеґаток представниць від 16 Крайових Жіночих Організацій і гостей з чотирьох континентів від восьмох країн: ЗСА, Канади, Великобританії, Австралії, Арґентини, Бразилії, з Европи, з Німеччини. Тепер СФУЖО об'єднує жіночі організації, що разом нараховують 25 тисяч членства.

Щоб влаштувати і перевести II Світову Сесію СФУЖО покликано окремий підготовчий Комітет, що його очолила Стефанія Савчук, голова СФУЖО, до якого увійшли представниці Управи СФУЖО в Канаді: М. Солонинка, Є. Янківська, М. Долішна, Ярослава Зорич, Ір. Кривинюк, Л. Вертипорох, О. Ковальська, Г. Ганківська, М. Сєрота, Ганна Мазуренко, М. Мудрик в тісній співпраці з управою СФУЖО в Філядельфії, також представниці складових організацій СФУЖО в Торонто.

Перший день Світової Сесії, що відбудеться в залі „Сокіл" в Українському Домі при вул. 85 Крісті, призначений внутрішнім справам СФУЖО, в якій візьмуть участь члени Управи і Ради СФУЖО, включаючи звітування з праці, як також ухвалення статуту, окрім цього Ір. Павликовська прочитає доповідь „Взаємини СФУЖО з складовими організаціями" (дискусія) у зв'язку з тим будуть мати слово голови організацій.

В другому дні нарад відбудеться Пленарна Сесія в приміщенні „Фор Сізен Шератон" готелі при вул. 123 Квін, в залі Сімко Рум, в якій візьмуть участь члени складових організацій і гості.

На пленарній сесії будуть порушені можливості акцій оборони прав України і допомоги в обличчі сучасного стану, як також акція притягнення молодих професіоналісток до жіночих організацій, щоб продовжувати працю для добра української спільноти. Передбачається, що під час Сесії відбудеться виставка архівного матеріялу СФУЖО та творів Лесі Українки в бібліотеці Сити Гол.

О 10 год. ранку голова Стефанія Савчук відкриє Сесію і представить делеґаток складових організацій, відтак мґр Ір. Пеленська прочитає доповідь „Напрямні СФУЖО на майбутнє".

Також будуть прочитані короткі доповіді: „Нові форми організаційних зв'язків", — Л. Бурачинська, „Згуртовання професіоналісток" — Л. Дяченко, „Ювілейна кампанія" Р. Куделя, „Видання творів Лесі Українки" — д-р Н. Пазуняк.

На закінчення сесії відбудуться у тім самім готелі, „в Домініон Бол Рум" о год. 7.30 вечора Ювілейна Вечеря, для відзначення 25-ліття СФУЖО з участю видатних діячок в українському жіночому Русі, як також в українському громадсько-суспільному житті, членів складових організацій та гостей.

В програмі: промова Г. Гнатишин, заступниці голови Міжнародної Жіночої Ради, в мистецькій програмі візьме участь Христина Лиспецька — меццо-сопрано, з Мичиґен опери в Детройті, при фортепіяновім акомпаньяменті Марти Кравців Барабаш.

Квитки на бенкет в ціні $17 можна набути в українських книгарнях і в членів організацій.

Маруся і Софійка Наконечні

Спогад про IV Академічний Курс на УКУ в Римі та перебування в Італії

У п'ятницю 15 червня ц. р. в пополудневих годинах літак лінії ТВА, що ним ми виїхали попереднього дня увечері з Вашинґтону, осів на летовищі Чямпіно, біля Риму. Метою нашої подорожі були літні курси на Українському Католицькому Університеті, про які ми мріяли вже від кількох літ.

Ми замешкали в 4-поверховому домі - гостинниці на площі Мадонна деї Монті 3, недалеко Колізею. У тім домі, на горішніх поверхах, знаходиться музей, а на долішніх є пансіон для прочан. Вліті мешкають тут учасники академічного курсу. Там є теж церква свв. Сергія і Вакха та осідок української католицької парафії в Римі. Нами відразу заопікувалися і о. д-р С. Гарванко, парох церкви й управитель дому та сестри-монахині, що завідують господарськими справами гостинниці.

Уже в перших днях перебування (ще перед початком курсів) ми оглянули Колізей, Форум Романум, Музей на Капітолі, статую Марка Аврелія, церкви в центрі міста; були в Парку Вілля Борджезе і навіть поїхали підземкою над море до Лідо ді Остія Стелля Поляре. Також, при допомозі студента університету в Римі Тараса Лончини, ми побачили собор св. Софії і приміщення Українського Католицького Університету.

Дізнавшись від о. д-ра О. Барана, що в Римі перебуває переїздом з Европи до Канади Владика Максим Германюк, митрополит українців католиків Канади, ми дуже зраділи, що зможемо побачити преосвященнішого. Владика Максим прийняв нас дуже сердечно на авдієнції у колеґії св. Йосафата на Паоссаджіята дель Джіянікольо і ця зустріч залишиться для нас милим й дорогим спомином.

Виклади на університеті почалися у вівторок 19 червня ц. р., а офіційне відкриття семестру відбулося на другий день. У середу о 9-ій год. ранку Їх Блаженство Верховний Архиєпископ Кардинал Кир Йосиф, що саме вернувся із подорожі по світу, відправив у храмі св. Софії у сослуженні духовенства Архиєрейську Службу Божу. Під час св. Літургії співав хор студентів Малої Семінарії. Святочна Служба Божа і глибока, прямо унікальна своїм змістом проповідь Блаженнішого були для нас великим переживанням. Відтак учасники літнього курсу (коло 40 осіб) перейшли до авлі УКУ, де Їх Блаженство виголосив інавґураційну промову й побажав приємної науки та корисного побуту в Римі.

Наука на університеті відбувалася кожного дня (крім неділі або свята) й зачиналася о 9-ій год. ранку та тривала приблизно до 1:30 по полудні. До університету ми їздили винаймленим автобусом. Поїздка тривала коло пів години. Ми всідали до автобусу на Вія Кавур і їхали попри пам'ятник Альтаре делля Патрія, через ріку Фюме Тевере мостом Вітторіо Емануеле II, повз собор св. Петра в сторону Вія Боччея, якою доїжджали на горбовинне передмістя Риму до місця, де є положені храм св. Софії та будинок Українського Католицького Університету.

Викладали професори з Европи, ЗСА та Канади: д-р М. Антонович (Голляндія) — „Українська партесна музика" 17-18 ст.; о. д-р О. Баран (Канада) — „Східньоевропейське Середньовіччя"; д-р К. Біда (Канада) — „Іван Франко — літературна творчість та еволюція його світогляду; д-р Б. Боцюрків (Канада) — „Церква й держава в Україні від 1917 р."; д-р В. Ленцик (ЗСА) — „Вибрані питання з історії української Церкви" 18-20 ст."; д-р Б. Лончина (ЗСА) — (а) „Божественна комедія" Данте — „Пекло", та (б) „Основи італійської мови"; єп. д-р В. Маланчук (Франція) — „Історія модерної і сучасної філософії"; і д-р П. Зелений (Бельгія) — Народне господарство України". Усі виклади відбувалися в українській мові і на доброму академічному рівні.

Авторки репортажу, Маруся і Софійка Наконечні під час оглядин історичних пам'яток в Римі

На початку курсів кожний студент дістав чепурно видану залікову книжку - посвідку викладів — українською і латинською мовами. Після закінчення курсів студенти могли здавати усні іспити і дістати оцінки зі складених предметів.

У вільних годинах від науки ми мали змогу звиджувати індивідуально або гуртками культурні пам'ятки Риму, величаві собори св. Петра, св. Павла, св. Марії Маджоре, св. Ів. Лятеранського та інші. Оглянули величавий Ватиканський музей, Сикстинську каплицю, Пантеон, катакомби. Кілька разів ми подивляли архитвір Мікель - А'нджеля — Мойсей, що знаходиться в церкві недалеко площі Мадонна деї Монті. 20 червня були на опері „Кармен" в римському оперовому театрі, а 10 липня на величній виставі „Аїда" в термах Каракалля на вільному воздусі.

У суботу 23 червня по полудні ми, в гурті студентів і мешканців дому, відвідали Осередок уставу св. Т. Студита в Кастельґандольфо, що його оснував Блаженніший Верховний Архиєпископ Кир Йосиф. Над озером в Кастельґандольфо, у відносно недалекій віддалі від місця літньої резиденції св. Отця, ми оглянули теж посілість, яку закупив і в якій перебував під час поїздок до Риму наш Великий Митрополит Андрей Шептицький. В поворотній дорозі (до Риму) ми оглянули церкву та монастир св. Марії в Ґроттаферрата, звідкіля можна було побачити також поля, на яких колись (приблизно 2,190 літ тому) стояв із своїм військом Ганнібаль. Протягом цієї поїздки, як також під час звиджування культурних надбань Риму, неоцінені пояснення даних пам'яток давав нам проф. О. Самотей.

4-го липня студенти разом із професорами під проводом Владики Кир В. Маланчука брали участь у загальній авдієнції св. Отця Папи Пія УІ у Базиліці св. Петра. А вже другого дня увечері майже ввесь український Рим прибув до храму св. Софії, щоб взяти участь в Архиєрейській заупокійній Службі Божій з панахидою за спокій душі Ісповідника віри Владики Кир В. Величковського, що її відправив Блаженніший Верховний Архиєпископ Кир Йосиф і на якій співслужили Владика Кир Володимир і духовенство. Між приявними на Службі Божій були чотири кардинали, а теж митрополит українських католиків у ЗСА Преосвященний А. Сенишин, представники Східньої Конґреґації, оо. Василіяни, сестри Служебниці, сестри Конґреґації К. Фуко, члени української громади в Римі, професори і студенти УКУ та мешканці української гостинниці.

З рамени курсів УКУ відбулися дві одноденні добре зорганізовані прогульки автобусом, 8-го липня до Неаполю і Помпеїв і 12-го липня до Фльоренції. У веселих розмовах, і співаючи українські пісні ми переїхали кількасот кілометрів чèрез гарно загосподарені виноградові околиці, ліси й луки соняшної Італії. Ми ходили по зацілілих руїнах Помпеїв з-перед двох тисяч літ, а у Фльоренції звиджували церкви і ґалерії міста - музею, що зв'язане із життям і творчістю безсмертного Данте Аліґ'єрі.

Урочисте закінчення курсу УКУ відбулося в середу 18-го липня. Після св. Літургії у соборі св. Софії, яку відправив Блаженніший Кир Йосиф в сослуженні Владики Кир В. Маланчука та духовенства, всі учасники та гості зібралися в авлі УКУ. Блаженніший Кир Йосиф виголосив до приявних кінцеве слово, підкреслюючи вагу українознавчих студій і значення власної академічної установи. Опісля від професорського складу промовляв, в заступстві декана проф. д-ра В. Лева, що не міг цього року прибути на курси, проф. д-р Богдан Лончина. В імені учасників курсу склала подяку й поклін Їх Блаженству за заснування курсів при УКУ — студентка Маруся Б. Наконечна. Ці курси дають можливість усім, що живуть у різних країнах, об'єктивно пізнавати культурні скарби українського та інших народів у світі. Вона подякувала також шановним професорам, що з посвятою і ентузіязмом передають ці духові та наукові дари слухачам-учасникам.

Після закінчення курсів ми залишилися ще на кілька днів у Римі. Звиджували церкви та музеї, їздили кілька разів над море, на пляжу Крістофоро Кольомбо, мали теж змогу бути в Кафе - Ґреко, яку колись відвідував наш земляк Микола Гоголь. Також відбули ми ще дві прогульки, — одну до Венеції (20 липня), а другу (24 липня) над море до Неттуно й Анціо. У Венеції ми проходили різні мальовничі мости над „водними вулицями", оглянули чудовий собор св. Марка і палату Дожів, поїхали судном по дооколичних островах, де мали змогу, між іншим, побувати у старовинній церкві із 6-го ст. Нас причарували особливості цього виїмкового міста, в подив уводив водний рух на каналах, де поруч теперішніх моторових швидкохідніх човнів, можна було бачити маєстатично плаваючі венецькі ґондолі. В Неттуно ми оглянули Базиліку, де спочиває тіло замученої молоденької дівчини — св. Марії Ґоретті, якої беатифікація відбулася в 1950 р.

Ми від'їхали з Риму вранці 26 липня і по полудні цього ж самого дня повернулись до Вашинґтону. Цьогорічний побут на курсах УКУ у Вічному Місті дав нам можливості не тільки поглибити наше знання, але теж і подивляти різні культурні та мистецькі пам'ятки - надбання людського генія.

Архиєпископ Марко на Святі Покрови у Кліфтоні

Православна парафія церкви св. Покрови у Кліфтоні Н. Дж. 14-го жовтня ц. р. відзначила престольне свято, започаткувавши Всенощною з участю місцевого састоятеля о. М. Вареника, запрошеного протопр. о. Ф. Шпаченка та о. І. Наконечного пароха з Мейплевуду. На цій Службі співав парафіяльний хор під диригентурою проф. С. Вожаківського.

У неділю Покрови парафія зустрічала високого гостя з почестями; пластуни встелювали дорогу квітами, а голова Парафіяльного Уряду п. Різанів вітав Архипастира з хлібом і сіллю. Настоятеля о. Микола, протоп. о. Федот та диякон о. Михайло Петлак, зустрівши Архиєпископа, обміняли ся привітами і розпочалася церковна процедура входу до Божого храму - іконстасу в супроводі співу архиєрейського „Достойно". Під час благословення, архиєреєм двокірієм і трикірієм народу, хср виконав Бортнянського „Тон деспотін"...

Облачався Архиєпископ Марко при торжественному співі „Нехай радіє душа Твоя"...

Після прочитаної Євангелії, Архиєпископ Марко в проповіді пов'язав євангельський зміст із звичаями козацтва, відначення Покрови та з творчістю геніяльного Т. Шевченка. Під час Божественної Літургії, співами з композицій Кошиця, Стеценка, Бортнянського, Дубенського, свящ. Староруського, Ломакина та В-го.

Після закінчення літургії відбувся молебень до Пресвятої Покровительки, який очолив Архиєпископ Марко, в сослужінні духовенства та диякона.

У другій частині торжества, яке відбувалося у парафіяльній залі, яку парафіяльний уряд спеціяльно відновив прикрасою, відбулося прийняття. При вході Владики в залю присутні гості і парафіяни на чолі з хором зустріли його могутнім „Іс полла еті, деспота". Після відспівання „Отче Наш" та уділення благословення страв, приготованих сестрицтвом - панями: К. Ріктopac, Л. Корнійчук, п-і Войтюк. Різановою та іншими, спеціяльний квартет у складі пп. Є. Бабенко, С. Тонкошкур, Р. Венке та В-го, виконав концертове „До Богородиці щиро нині ми удаймося", яке присутні вислухали з великою увагою. Голова Уряду В. Різанів покликав на тостмайстра парафіянина колишнього голову уряду п. О. Дзіковського, який пповадив програмою свята.

У мистецькій частині програми свята виконано музичні твори Я. Степового, якого український музичний світ на еміґрації забув відзначити, у час 50-ліття його смерти. Співали пісні: „За думою дума роєм вилітає", „Ой, по горі роман цвіте", дует „Розвійтеся з вітром", „Утоптала стежечку". В дуеті співали солістка опери С. Тонкошкур та знаний скрипаль Р. Венке. Солістку Світлану, Владика Марко нагородив квітами, які дістав від парафіяльної молоді. Поміж виконавцями пісень деклямувала п-і М. Вожаківська вірш Т. Шевченка „Іржавець". Із словом виступив також парафіянин п. Шайдевич І., який розповів про суть свята Покрови, яке особливо урочисто відзначалося в Україні, зокрема за часів козаччини, а також говорив про ролю автокефальної церкви в житті нашого народу.

З привітом виступив Архиєпископ Марко, який звернув увагу на потребу неустанньої праці над скріпленням православія та національного характеру наших парафій. Владика теж відзначив, що він завважив великий зріст парафії і її працьовитість. З привітами також виступали: настоятель церкви Вознесіння з Мейплевуду о. І. Наконечний, голова парафіяльного уряду з Мейплевуду п. Кирейко, який закликав до тісної співпраці парафій. Пан Дацьківський передав нагороду-грамоту і відзнаку заслуженому парафіянинові - козакові І. Статкевичу.

У мистецькій частині виконали талановиті дівчата: Вікторія і Ольга Нагірні та О. Дубас. На парафіяльному святі були гості з Трентону, Пенсильвенії, парафії Вознесіння з Кліфтону, а найбільше з парафії Вознесіння з Мейплевуду.

На закінчення виступив настоятель парафії, о. Микола Вареник,, винісши подяку парафіяльному урядові, хорові, сестрицям та присутнім за їхню численну участь у святі Покровительки Богородиці - заступниці за український нарід.

Під спів „Іс полла еті, деспота", Владика поблагословивши присутніх, попрощався і в супроводі духовенства відійшов.

М. Стасик

Повакаційний вечір в Літературно-Мистецькому Клюбі

Відкриваючи осінній сезон п'ятницевих вечорів, Літературно-Мистецький Клюб у Ню Йорку назвав свій перший вечір, 21 вересня ц. р. повакаційним вечором спогадів, репортажів і гуморесок. У ньому взяли участь: Слава Геруляк, Галя Мирошниченко - Кузьма, ред. Іван Кедрин та Іван Керницький - Ікер.

Численно зібраних членів Клюбу і гостей у відновленій залі, привітав член Управи Клюбу, інж. Іван Жуковський, склавши подяку Управі ОУМА за безкорисне відновлення залі, зокрема голові Михайлові Черешньовському і О. Покларкові.

Вечором проводив ред. І. Керницький. Привітавши присутніх „навесело", він попросив до слова Славу Ґеруляк, знану мисткиню кераміки й скульптури, яка виявилась на вечорі також дотепною мисткинею слова, відчитавши свій вакаційний есей під наг. „Жінка і горщик". У веселій, з природним гумором поданій історії одного з найважливіших домашніх винаходів — горщика, дізнались присутні, що цей геніяльний винахід — доконала жінка, самочинно виліпивши горщик без чоловічої допомоги, по думці приказки. „Не святі горшки ліплять"! Від того часу горщик є щиро відданим приятелем жіночого роду, але часом, як сказав Ікер, набирає й воєнного характеру і тоді розбивається на чоловічій голові.

З черги ред. Кедрин розповів про свою вакаційну подорож з дружиною до Мюнхену і Відня та корабельну прогульку по Райні. У Німеччині тепер, казав ред. Кедрин, велика дорожнеча, прим. мануфактурні речі дорожчі ніж в ЗСА, зате харчі у ресторанах дещо дешевші, а може й кращі. Все таки зараз після прибуття на летовище чужинець відчуває, що це стара культурна Европа. Після перерви на чай і солодке виступила з своїми вакаційними спогадами Галина Мирошниченко - Кузьма. Коли надходять вакації, говорила вона, кожний мріє про щось інше і хоче у тому часі влаштуватись, як йому до вподоби та провести кілька тижнів інакше, ніж проводить увесь рік. Одні шукають мотелів над озером чи над морем, інші їдуть за море, а ще інші забирають шатро, потрібну їжу, повні наплечники всячини і мандрують у високі гори, щоб там зажити „робінзоновим" життям, провести час серед природи. Таке вибрала пані Галина з своїм чоловіком, відомим мистцем. Але там трапилась їй несамовита пригода: причепився до них якийсь злющий лісовик і під час прогульки так помішав їм дорогу (хоча мали карти і компаси), що прийшлось блукати ціліський день серед гір та лісів.

Наприкінці Ікер відчитав свою нову гумореску „Останнє танґо на Союзівці", про маленьку Галюню, що не дала своїй мамі докінчити розмріяного танґа, а до партнера закричала: „Не дам моєї мами" і таки свого добилася! Вечір закінчився „на-весело", під рясні оплески численних гостей.

Б. Б.

Мистець В. Доброліж відійшов у вічність

4-го жовтня 1973 р. в Едмонтоні, Західня Канада, на шістдесятому році життя помер Василь Доброліж, відомий український мистець — маляр і декоратор. Панахиду відслужено 8 жовтня увечері, а похорон відбувся 9 жовтня з православної катедри св. Івана. На панахиді було понад 700 осіб.

Народився сл. п. В. Доброліж 7 грудня 1913 р. в Ніжині. Мистецьку освіту здобував під проводом славного В. Кричевського в Київському Художньому Інституті, спеціялізуючись у настінному розписі та сценічному оформленні Деякий час працював у кіностудії з О. Довженком. У середині тридцять років, під час масового переслідування української культури, був заарештований і засланий на Колиму в Сибір, де провів два роки по жорстоких невільничих таборах праці.

Наприкінці тридцятих років йому пощастило повернутись додому, до Києва. Але займатися улюбленою професією — малюванням — він почав лише після Другої світової війни, в Німеччині, де траплялось йому також оформлювати сцени для театральних і оперових вистав.

Прибувши з родиною до Канади 1948 р., сл. п. В. Добровіліж розмалював українську православну церкву в Веґревілі, Альберта, виявляючи глибоке знання церковного малярства. На запрошення українських громад він виготовляв ікони та іконостаси, зокрема для Інституту св. Івана й церкви св. Іллі в Едмонтоні та церков у Мирнамі, Редвеї, Вілінґдоні, Ендрю, Мусідорі та Гейрі Гіл. Як авторитет в настінному розписі, його запрошували розмальовувати церкви, проєктувати та оформляти залі великих готелів, ресторанів, кафетерій тощо. Постійно працюючи в цій ділянці, він виконав настінний розпис у кафетерії Компанії Гудсона, в ресторанах „Сагара" і Сім морів", у готелях „Кінґсвей" і „Йорк" — в Едмонтоні, а також оформив „Каскад" у Бенфі та „Стемпідер" у Калґарі.

Протягом свого 25-річного життя в Едмонтоні, сл. п. В. Доброліж декорував десятки оперових і театральних вистав у ювілейній авдиторії.

Майже всі головні українські вистави в Едмонтоні, зокрема „Наталка Полтавка" та концерти „Шумки", проходили в сценічному оформленні та під сценічним керівництвом сл. п. В. Доброліжа, здобуваючи загальне признання не лише української, а й чужинецької публіки. Великою мірою причинялись до успіху його сценічні оформлення Шевченківських річних святкувань, вшанування Гетьмана І. Мазепи, відзначення днів Незалежности і Соборности України та інші.

Останній шедевр сл. п. В. Доброліжа — це іконостас, спеціяльно заплянований і старанно викінчений у стилі козацького барокко, що прикрашає тепер катедральний храм св. Івана в Едмонтоні. Недавно розпочато мозаїчне оформлення запрестольної стіни, але невблаганна смерть не дала йому докінчити цього оригінального проєкту, як і проєктів у Йорктоні та Саскатуні.

Час від часу сл. п. В. Доброліж виконував портрети, а також малював пейзажі з берегів Саскачевану поблизу Едмонтону чи Бенфу. Він залишив любителям мистецтва чудову картину „Страта Остапа" (за мотивами „Тараса Бульби" Гоголя). Скульптурне зображення молодого Т. Шевченка та інші, на жаль, недокінчені проєкти, свідчать, що в особі мистця було також непересічне скульптурне обдарування.

Осиротив сл. п. В. Доброліж дружину Валентину, піяністку та викладача музики, дочку Наталку, танцюристку та хореографа одружену з Юрієм Маївським, внучку Тамару та батьків дружини — Олени й Дометія Березенця.

Яр Славутич

В КЛІВЛЕНДІ — „У П'ЯТНИЦЮ ПОНЕДІЛОК"...

Клівленд, Огайо (О.Г.) — Подорозі на Далекий Захід, до Клівленду завітає зі своїм літературним Вечором наш автор-гуморист та майстерний виконавець своїх творів — Микола Понеділок. Імпрезу, яка, під назвою „В п'ятницю Понеділок" — відбудеться у п'ятницю, 26-го жовтня ц. р., в шкільній авдиторії св. Йосафата, 5720 Стейт Ровд, Парма, Огайо, 44134, збагатять виступи мистецького Квінтету Бандуристів Григорія Китастого. Початок програми о год. 8-ій вечером. Після імпрези автор і виконавець дедикуватиме свою найновішу книжку: „Рятуйте мою душу" — всім, хто бажатиме її набути.

УКРАЇНСЬКА МАТУРА В РІДНІЙ ШКОЛІ В КЛІВЛЕНДІ, ОГАЙО

Одним із чергових досягнень української молоді Рідної Школи в Клівленді була цьогорічна матура, кінцевий успіх після кільканадцятирічного навчання.

Участь наших дітей в школі українознавства получена з багатьома протилежними оцінками, від негативних, наприкладі „коли має бути „така" школа, ліпше жадна", — або: „в тій школі дитина нічого не навчиться, шкода лиш тратити час", — до вповні позитивних, оцінюючих так працю учнів, як і вчителів. Признаймось і ми, батьки, не раз нам самим насуваються сумніви, чи вказаним є для нашої дитини накладати на неї додаткові обов'язки, чи це їй на щось зможе придатися.

Молоденькі наші хлопці і дівчата примусили себе — всупереч бажанню мати при кінці тижня більше свободи і вільного часу — приходити до Рідної Школи, приготовляти завдання, читати книжки, а не один раз і присднатись своїм серцем до того всього, чим жив і живе український нарід, і що закріплене в поезії, прозі та історії.

Гурток невеликий, двадцять учнів — хлопців і дівчат успішно склали іспити перед іспитовою комісією.

Шість було визначних, а саме: Мирон Боднар, Люба Гавур, Юра Дейчаківський, Ігор Махлай, Зірка Смаль-Стоцька, Маруся Федик.

З дуже добрим і добрим поступом були: Мотря Василюк, Роксана Іванчук, Дана Стахур, Роман Радзикевич, Андрій Демянчук, Евгенія Кострик, Ярослав Жгута, Богдан Ґернага, Люся Норка, Анна Кмьотек, Стефан Кмьотек, Ольга Райца, Ліда Стрілецька, Тамара Чернів.

Ті діти, крім школи українознавства належать до молодечих організацій, як Пласт і СУМ, співають в хорі „Дніпро", грають на бандурі, активні в українськім спорті. Вони надалі будуть працювати в українській громаді для української справи. Сам факт закінчення української школи стає початком нової фази діяльности, тепер вже більше творчої, самостійної, усвідомленої. Може хтось з випускників стане визначним провідником серед молоді, інший — журналістом, буде писати статті, торкаючись української проблематики, хтось буде письменником, або посвятиться рідній музиці, інший стане професором на університеті і буде ширити правду про Україну серед широких кіл інтелектуалістів.

Щоб святочно відзначити матуральні успіхи учнів — випускників Рідної Школи 1973 р. зібралися 17 червня вчителі, учні, батьки і представники організацій на спільну товариську зустріч. Ціллю було не саме влаштування імпрези, а в затишній атмосфері, ще раз поговорити, пригадати собі пережиті моменти за стільки років спільної праці та попрощатись, вирушуючи в дальшу дорогу студій і життя.

Витворилась відразу щира атмосфера, наче одної родини, бо між вихованками, студентами і батьками затіснилось співжиття. Програмою вечора проводив д-р Володимир Боднар. Товарисько-господарським влаштуванням прийняття зайнялись п. Марія Жжута та п. Люба Боднар.

Цінними були слова старших на дорогу молодим, як напр. о. пароха Івана Сірка: „Без Бога - ані до порога". Він висловив думку, що в час прориваючоїсь у світ філософії матеріялізму треба зберігати в душі ідеал Бога.

Пані Олена Дуб, як інспектор Школи виголосила думки про прив'язання до рідної культури і науки, про любов до рідного слова, пісні, звичаїв, які молоді повинні зберігати у своїй душі і дорожити цим фактом, що ми належимо до української нації. Як щиро сказала раз на концерті співу і танків молоденька дівчинка, яка якраз сьогодні була між тими, що здали матуру: „Мамо, я така щаслива що я українка, бо ми маємо стільки краси..., американці не мають до чого притулитися..."

Господар кляси мгр Степан Воляник, який за час навчання зумів витворити щире відношення до учнів, і з глибоким розумінням любив аналізувати проблеми української літератури, сказав про потребу ще більше поглиблювати знання про Україну, бо нема досить часу на протязі однієї лекції в тижні пробробити весь матеріял. Його належало б проходити в навчанні цілоденної школи. Велику ролю може сповнити молодь, студіюючи на університетах, де вона може нести інформацію про Україну так серед студентів, як і серед професорів.

Директор школи, Василь Іванчук пригадав, які завдання стоять перед молоддю тут у вільній країні, коли на рідних землях ворог нищить нашу культуру, науку, арештує і переслідує українських інтелектуалістів.

Привіти від представників організацій на день цього свята також причинилися до почуття єдности з цілим громадянством. І так суперінтендант школи округи Парма - Клівленд, п. Опенлендер висловив подив і признання за нашу працю і прив'язання до рідної мови і культури. Між гостями також були: п. Палаші, директор американської школи, в якій відбувається по суботам навчання Рідної Школи, та п. Тарас Шмагала, радний міста Парми, знаний усім визначний клівлендський громадянин, який в різних справах дуже багато допомагає Рідній Школі. Від Управи Кружка Батьків вітав молодь інж. Роман Стахур, бажаючи їй сили і витривалості дальше працювати над собою і для української справи, дякуючи вчителям за їхню працю. Від Управи Т-ва Рідна Школа були п. Василь Камінський та д-р Зенон Голубець, який вітав присутніх та гратулював абсольвентам.

В імені учнів Зірка Смаль-Стоцька висловила слово подяки й признання усім вчителям і батькам, що уможливили навчання і причинилися до поглиблення знання і розуміння вартости українознавства. Щирим виявом вдячности були слова Марусі Федик з Лорейну, Огайо, яка зворушливо з сльозами в очах дякувала вчителям за працю та цінні переживання, які вона зазнала в Рідній школі.

Квіти — вчителям та церемоніяльне вручення дипломів студентам причинилися також до святочного настрою студентів, вчителів і батьків.

Батьки цього дня були особливо щасливі, бо ж це було досягнення одного з найбільших їхніх бажань... щоб їхня дитина навчилась свого і любила своє. Ось сьогодні це завершення їх терпеливої праці, наполегливої витривалості і непохитності. Бо на мою думку, успішне закінчення школи учня — це теж великий успіх батьків. А вчителям, нашим помічникам у праці над патріотичним вихованням молодого покоління, належиться подяка і признання, бо вони несли на собі тягар недомагань із-за браку добрих підручників, картин, фільмів, бібліотек та різних інших допоміжних засобів навчання, якими широко користується сучасна американська школа. Дозвольте в пресі висловити ще раз наші слова вдячности: Панові В. Іванчукові, директорові школи, за вмілу організацію праці, приязнь і почуття гумору у відношенні до учнів. Панові мґрові С. Воляникові, господареві кляси за відданість і глибоке сприймання в навчанні української літератури. Панові П. Лютому за батьківську любов у навчанні української історії. Пані Барнич, колишній артистці українського театру в Україні, належиться подяка за її глибоке, повне артистичного зрозуміння передавання знання про українську культуру, мистецтво, пісню, театр, та архітектуру. Її навчання, ведене вибагливим стилем особистої культури, та приятельське відношення до учнів, довго залишиться в пам'яті студентів і розбудить бажання далі працювати в тій ділянці.

Молодій п-і Лютій теж признання і подяка за добре зорганізоване подавання знання з ділянки географії України. Її постава, як учительки відданої, серйозної і завжди готової допомогти, служила добрим прикладом студентам як поважно треба ставитись до науки.

Що ж далі після покінчення студій? Не лиш на серці ґенерації батьків і вчителів, але й на серці молодих повинна бути справа поширення українських студій взагалі. Ця справа повинна бути найбільш актуальною справою для всіх молодих, побіч вибрання своєї власної професії на майбутнє життя. Вона повинна відноситися до тих, що ходять до української школи, до тих, які її вже покінчили й до тих, які студіюють на університетах.

Організаціями, зустрічами, літературними вечорами, конкурсами, доповідями і т. п. треба спонукати молодих, щоб вони дальше читали, поглиблювали українознавство та активно працювали в тій ділянці. Пропоную, щоб „Свобода" заохочувала і спонукала молодь писати статті, в яких молодь сама висловилася б, як треба повести працю, щоб українознавство було більше поширене серед студіюючої молоді і серед тих, які вже покінчили університет і працюють в своїй професії. Колись ті молоді люди будуть стояти перед тією самою проблемою: „чи посилати нашу дитину до української школи, чи ні"?. Вони мусять мати позитивне переконання в тому, а не тільки руководитися силою традиції „бо так хотіли їхні батьки". Молоді самі мусять оцінити вартість навчання в українській школі, а щоб спонукати їх до співпраці, треба активізувати їх відразу і дати змогу висловитися в пресі, включно з прийняттям їх завваг. Справа української науки — має бути їхньою справою. Преса — має бути речником їхніх думок. Інакше, хто буде її читати за десять - двадцять літ?

А тим батькам, які сьогодні сумніваються чи варта посилати дитину до української школи, або які не вірять, що молодь може цікавитися українською тематикою, знаю, коли абсольвинтка після матури залюбки на вакаціях читає критичну студію Л. Луцева про Ольгу Кобилянську, К. Менінґа (по-англійськи) про Івана Мазепу, К. Біди літературну студію про Лесю Українку, переклад Я. Луцького, „Невеличка драма" Підмогильного, та різні статті, писані в „Свободі". Або, до батьків каже: „а ви ще вчіть нас того всього, що належить до українських звичаїв, бо від кого ми це маємо знати, як не від вас...". Або я знаю про такий випадок, коли учень в американській школі бере як „електів" написати доклад, „рисирч пейпер" на тему української історії і культури: „юкреніян цивілізейщен", який причиниться до усвідомлення американських кіл в школах, де часто є так багато шкідливої інформації про Україну.

Українські школи є тим тереном, де діти себе відкривають як українці і перетоплюють в своїх душах різні моменти емоційно-інтелектуальні, і разом з товаришами і товаришками відчувають себе сильнішими і сформованими як одноціла група. Знаю про такі вислови учня „мені так шкода, що ми не мали більше часу про те все більше навчитися і пізнати..." — коли йшла мова про українську поезію. Ми часто можемо переконатися в тому, що в молоді є багато ідеалізму. Нам треба лиш цей ідеалізм провадити. Молоді люди мусять ясно усвідомити собі, що українство, це далекосяжна і цікава перспектива майбутнього.

М. Г.

ВІДЗНАЧЕННЯ ПРОФ. ЯР. РУДНИЦЬКОГО В АМЕРИЦІ

Ґранд Форкс, Н.Д. (ДС). На конкурсі групи канадських і американських мовознавців у стейтовому університеті Північної Дакоти дня 19.X.1973 вибрано проф. Яр. Рудницького з Манітобського університету доживотнім почесним членом групи. Професор Рудницкий був одним із основоположників групи та ініціяторів щорічних конкурсів у 1959 р. Крім нього були обрані почесними членами проф. Д. Георґакас із Ґранд Форкс та про. С. М. Джонс із Вінніпеґу. Президентом групи обрано проф. Г. Д. Вібе з Департаменту Славістики Манітобського університету в Вінніпеґу.

ІТАЛІЙСЬКА РОБІТНИЧА ПРОФСПІЛКА ВИЙШЛА З ЧЛЕНІВ КОМУНІСТИЧНОЇ СВІТОВОЇ ФЕДЕРАЦІЇ

При нагоді конґресу Світової Федерації Профспілок, яка находиться під совєтською контролею, найбільша італійська робітнича профспілка Ґенеральна Конфедерація Праці зголосила свій вихід з членів Федерації, перешовши на статус асоційованих членів. Причину виходу з членства італійської й комуністами контрольованої Конфедерації в тому, що вона має в пляні поновити ділові зв'язки з західньоевропейськими професійними спілками, які є під впливами соціял-демократичних партій. Конґрес Світової Федерації Профспілок відбувся у Варні, Болгарія, закінчивши свої наради 22 жовтня. На конґресі совєтські профспілки репрезентувала делеґація під проводом члена Політбюро ЦК КПСС і голови Всесоюзної Центральної Ради Профспілок . М. Шелепіна.

Спортовець Роман Сольчаник оборонив докторську дисертацію

Д-р Роман Сольчаник

24-го травня б. р. в департаменті історії Мічиґенського університету (Ен Арбор) закінчилася успішно оборона докторської дисертації Романа Сольчаника п. з. „Комуністична партія Західньої України, 1919 - 1938", Іспитова комісія в складі професорів: Р. Шпорлюк, (голова), Ч. Брайт, Зві Ґітельман і А. Маєр — одноголосно вирішили, що праця відповідає вимогам докторської дисертації. Згідно з думкою тієї Комісії д-р Р. Сольчаник представив вперше в науковій літературі історію КПЗУ на підставі багатих документальних джерел українською, польською, російською та німецькою мовами.

Між іншим д-р Сольчаник є автором статті п. з. „Заснування комуністичного руху в Східній Галичині, 1919 - 1921 рр.", яка появилася у престижевому науковому журналі американських славістів „Славік Рівю" в 1971 р. В одному із чергових чисел журналу „Іст Юропієн Квортерлі" появиться його статтяп. з., Революційний марксизм в Галичині до 1918 р."

Під сучасну пору д-р Роман Сольчаник викладає історію Східньої Европи в історичному департаменті Ратґерського університету, в Нюарку.

Д-р Р. Сольчаник народився в Україні наприкінці II світової війни 1944 року. Прибув до ЗСА з батьками після закінчення війни до Нюарку, Н. Дж. Закінчивши успішно місцеву українську парафіяльну католицьку школу св. Івана Хрестителя, а пізніше середню школу в Ірвінґтоні, студіював на Ратґерському університеті в якому осягнув ступінь бакалавра. Дальші студії продовжував в Вірджінському університеті, де в 1968 р. здобув ступінь маґістра з історії. В цьому ж році переїхав на дальші студії до Мичиґенського університету Ен Арбор, де саме, як вже згадано, успішно здобув докторат.

Від наймолодших років Роман активізувався в спорті, з яким не розлучається донині. Спортову активність Роман започаткував у дружині копаного м'яча „Ч. Січі", в якій двократно здобув звання чемпіона. Далі продовжував змагатися в юнацькій дружині „Ч. Січі" і рівночасно в дружині середньої школи Ірвінґтону, в яких кількакратно здобув чергові чемпіонати. Будучи одним із найвизначніших змагунів, вже перед виїздом до Вірджінії Роман виступав в складі І дружини, що тоді змагалася в професійній АФ-Лізі. Живучи і студіюючи далеко від Нюарку, Роман постійно цікавився спортовим Т-ом „Ч. Січ" і його осягами, вістки про яке черпав з української преси.

Під сучасну пору д-р Р. Сольчаник є активном змагуном „Ч. Січі" в одній із 5-ти футбольних дружин Т-ва, отже залишається далі активним в спорті, якому мабуть завдячує видатні успіхи в науці.

Управа і члени УСТ „Ч. Січ" щиро радіють успіхами свого члена та вітають з поворотом до свого активу, тепер вже з докторським титулом.

Д-р Роман Сольчаник є членом 214 Відділу УНСоюзу, який очолює його батько Богдан Сольчаник.

О. Т.

День Української Культури в Ютиці, Н. Й.

На цій фотознімці вгорі видно, як діти Христя і Мирон Рабій з Іриною Запаранюк, головою 57-го відділу Союзу Українок Америки вітають традиційним українським звичаєм „хлібом - сіллю" мейора міста Ютики М. Каруза і запрошують його на День Української Культури, що відбувся за ініціятивою СУА 15 вересня ц. р. і був проголошений спеціяльною деклярацією мейора як „Український День" у Ютиці.

Правдивою атракцією для української і американської публіки, що вповні заповнила українську авдиторію в Ютиці, був показ української історичної і народної ноші влаштований філією Канадського музею СУА із Торонта. Прекрасні строї Княжої доби, Козаччини і народної ноші XIX стол. вповні відтворили живим сценічним способом багатство наших земель, гордість наших прадідів і великі подвиги нашої історії.

Мистецька виставка української різьби, малярства, вишивки і книжки та гостинний виступ оперової співачки Галини Андреадіс захоплювали присутніх, що вперше зустрінулись із нашими надбаннями. Висвітлення прозірок з України учасниками поїздок як також традиційні страви, приготовлені Комітетом союзянок, цілоденний рух на залі, зустрічі зі знайомими, гутірки із новими приятелями вносили на залю родинну атмосферу - приємні враження із цілого дня.

Комітетові СУА в Ютиці і всім „союзянкам" 57-го Відділу під проводом Ірини Запаранюк належить признання за їхню працю при влаштуванні цієї вдалої імпрези.

Ірена Рабій
скарбник 57-го Відділу СУА

УКРАЇНСЬКА ДИТЯЧА СВІТЛИЧКА ВЧИТЬ ВАШУ ДИТИНУ ЩЕ ОДНІЄЇ МОВИ.

УКРАЇНСЬКИЙ КОНГРЕСОВИЙ КОМІТЕТ АМЕРИКИ НЕГАЙНО ПОТРЕБУЄ $50,000 НА ПРОДОВЖУВАННЯ АКЦІЇ ОБОРОНИ ЛЮДСЬКИХ ПРАВ ТА НА ВИКОНАННЯ СВОЇХ ЗОБОВ'ЯЗАНЬ ВІДНОСНО ДРУГОГО СВІТОВОГО КОНГРЕСУ ВІЛЬНИХ УКРАЇНЦІВ. ДОПОМОЖІТЬ СВОЄЮ ЩЕДРОЮ ПОЖЕРТВОЮ.

UKRAINIAN CONGRESS COMMITTEE OF AMERICA, INC.
302-304 West 13th Street New York, N.Y. 10014

З нагоди
ДРУГОГО СВІТОВОГО КОНГРЕСУ ВІЛЬНИХ УКРАЇНЦІВ (СКВУ)
відбудеться в суботу, 3 листопада ц.р.
Four Seasons — Sheraton Hotel
123 Queen St. West, Toronto 1, Ontario
Telephone: (416) 361-1000

БЕНКЕТ І БАЛЬ

- Коктейль: 6:30 год. веч.
- Бенкет: 7:00 год. вечора
- Вечірній одяг
- Квиток вступу: $25.00

В неділю, 4-го листопада ц. р., відбудеться в залі
MAPLE LEAF GARDENS
60 Carlton Street, Toronto, Ontario

Конґресова Маніфестація

У ПРОГРАМІ: ■ Соборний молебень, який відправлять ВПреосв. Владики Українських Церков. ■ Слово Дост. Джана Дж. Дифенбейкера ■ Мистецька програма у виконанні Капелі бандуристів ім. Т. Шевченка з Детройту та хорових і танцювальних ансамблів МУНО, ОДУМ і СУМ з Торонта.

■ Початок: год. 11:30 вполудне ■ Квитки вступу на Маніфестацію: $8.00, 6,00, 4.00 і 2.00 для дорослих осіб та $1.00 для зорганізованих членів молодіжних організацій в одностроях, шкільної молоді і дітвори.

■ Квитки вступу на обидві імпрези продають у Торонті: книгарні „Арка", „Арка Захід", „Вільньос" і „Плай, як також українські кредитівки, українські католицькі і православні парафії та організації: УНО, ЛВУ, БУК і СУС з братніми організаціями, як також молодіжні організації МУНО, ОДУМ, Пласт, СУМ, СУМК і УКЮ.

■ У Вінніпезі продає квитки: Централя КУК — Ukrainian Canadian Committee, 456 Main St., Winnipeg, Manitoba. Tel. (204) 942-4627.

■ У Ню Йорку продають квитки вступу на бенкет: Канцелярія УККА (мгр. І. Вазарко), книгарні „Арка" і „Молоде Життя" та крамниця „ЕКО", в в Філядельфії: Адміністрація Вид. „Америка" (дир. І. Вілинський).

■ З інших місцевостей ЗСА і Канади та з інших країн квитки на бенкет і маніфестацію можна замовляти: в канцелярії Організаційної Комісії 2-го Конґресу СКВУ в Торонті, пересилаючи одночасно докладне замовлення з докладною адресою і чек на заплату квитків вступу. Ці квитки можна буде відібрати в Канцелярії Орг. Комісії, під час реєстрації в готелі „Фор Сізонс — Шератон Готель", де відбуватиметься 2-ий Конґрес СКВУ або в день імпрези при касі.

Прохаємо поспішати із купівлею квитків на бенкет, БО КІЛЬКІСТЬ МІСЦЬ ОБМЕЖЕНА.

КАНЦЕЛЯРІЯ ОРГАНІЗАЦІЙНОЇ КОМІСІЇ СКВУ в ТОРОНТІ
ОМЕЛЯН ТАРНАВСЬКИЙ,
керівник Канцелярії

Адреса: Second Ukrainian World Congress, P.O. Box 348, Station "D", Toronto 9, Ontario, Canada. — Telephone: (416) 535-2565 & 535-2590.

ЗАХОДОМ УКРАЇНСЬКОГО КОНГРЕСОВОГО КОМІТЕТУ АМЕРИКИ
ВІДДІЛ в РОЧЕСТЕРІ, Н. Й.

дня 4-го листопада 1973 року
в залі Еастрідж Гай Скул
при Рідж Рд.
о год. 6-ій вечора
— відбудеться —

СВЯТО ЛИСТОПАДОВОГО ЗРИВУ

В ПРОГРАМІ ВИСТУПЛЯТЬ:

1. Промова — п. Леся Валко;
2. Чоловічий Хор „СУРМА" під батутою інж. Ярослава Матковського;
3. Сольоспів (сопран) — п-ні Мирося Петрик; При фортепіяні п. Яромир Приймак;
4. Деклямація — Орг. „Пласт";
5. Струнна Оркестра при Орг. „СУМА"; під батутою д-ра Евгена Щегельського;
6. Танцювальна група „ЧЕРЕМОШ" під керівництвом п. Яр. Петрика;
7. Жіночий Квартет („СУМА").

До численної участи все Українське Громадянство міста й околиці запрошує

ВІДДІЛ УККА

ВІЙСЬКОВИЙ УРЯД ЧІЛЕ ПЛЯНУЄ ПОВЕРНУТИ ЗНАЦІОНАЛІЗОВАНІ ПІДПРИЄМСТВА

Голова військового уряду Чіле генерал Августо Піночет Уґарте заявив, що хунта плянує повернути колишнім власникам більшість підприємств, які були знаціоналізовані попереднім лівим урядом марксистського президента Альєнде. Ген. Уґарте також сказав, що копальні міді надалі залишаться під контролею чілійського уряду, але уряд готовий відновити переговори в справі компенсацій для попередніх власників. Уряд Сальвадора Альєнде знаціоналізував ряд американських фірм, між ними три великі копальні міді. Справа компенсацій за ці знаціоналізовані копальні та інші підприємства була одною з причин погіршення відносин між ЗСА та президентом Альєнде.

✝

Ділимося сумною вісткою з Родиною, Приятелями і Знайомими, що дня 25-го жовтня 1973 р., ненадійно відійшов у Вічність на 77-му році життя, наш Дорогий БРАТ, ШВАГЕР і ВУЙКО

бл. п.
о. ВОЛОДИМИР РОМАН РАБІЙ

катехит в Комарні, парох Хащова та Юрівець, душпастир в переселенчому таборі в Ландсгуті, Німеччина та Ню Йорку, кол. УСС і вояк УГА.

ПАНАХИДИ — субота і неділя, 27 і 28-го жовтня, о год. 8-ій веч. в похоронному заведенні П. Яреми в Ню Йорку.

СВЯЩЕНИЧІ ПОХОРОНИ почнуться в понеділок, 29-го жовтня, о год. 7-ій веч. в церкві св. Юра в Ню Йорку.

У вівторок, 30-го жовтня 1973 р. о год. 9-ій ранку — СЛУЖБА БОЖА і ПАНАХИДА, а опісля ПОХОРОН на цвинтарі Gate of Heaven в Гонкерс, Н. Й.

Горем прибиті:

д-р ЮЛІЯН РАБІЙ, брат з дружиною СЛАВОЮ, сином БОГДАНОМ, невісткою ІРЕНОЮ і внуками: МИРОНОМ і ХРИСТЕЮ
інж. МИРОН РАБІЙ, брат з ріднею
ЛЕВКА КРУПКА, сестра з чоловіком РОМАНОМ, сином ЯРОМИРОМ і невісткою ОКСАНОЮ
д-р СОФІЯ КАРПІНСЬКА, сестра з сином ЯРОСЛАВОМ, невісткою ДАРІЄЮ і внуком МАРКІЯНОМ; та сином ЮРІЄМ
ДАРІЯ БОПДУНИК, сестра з чоловіком інж. ЯРОСЛАВОМ та донькою АДЕЮ
ІРЕНА ГАВРИЛІВ, сестрінка з чоловіком ІВАНОМ
інж. ДАРІЯ ФРАНКЕН, сестрінка з чоловіком інж. АЛЬБЕРТОМ і донькою ДАРІЄЮ
ТЕТЯНА КРАВЦІВ, братанка з чоловіком ІГОРЕМ
ЯРОСЛАВ СИДОРЯК, сестрінок з дружиною ТАМАРОЮ і дітьми: ІГОРЕМ і ОКСАНОЮ
та Родина в Україні, Америці і Канаді

ТОВАРИСТВО ЗА ПАТРІЯРХАЛЬНИЙ УСТРІЙ УКРАЇНСЬКОЇ ПОМІСНОЇ КАТОЛИЦЬКОЇ ЦЕРКВИ — КРАЙОВА УПРАВА

влаштовує

ПОЇЗДКУ ДО РИМУ
НА
ТОРЖЕСТВЕННІ СВЯТКУВАННЯ

З НАГОДИ ПЕРЕНЕСЕННЯ МОЩІВ
бл. п. Митрополита Йосифа Сембратовича
ТА ВІДЗНАЧЕННЯ
350-річчя смерти св. священм. Йосафата

щоб у центрі християнського світу, з'єднавшись молитовно з Ієрархією і Духовенством, засвідчити живучість, єдність і одність нашої Церкви.

СВЯТКУВАННЯ ВІДБУДУТЬСЯ В ДНЯХ:

18-го ЛИСТОПАДА 1973 року, год. 9-та рано — АРХИЄРЕЙСЬКА СЛУЖБА БОЖА з ПАНАХИДОЮ за бл. п. Митр. ЙОСИФА СЕМБРАТОВИЧА.
20-го ЛИСТОПАДА 1973 р., год. 18-та — КОНЦЕРТ.
24-го ЛИСТОПАДА 1973 року, год. 17-та — СОБОРНА АРХИЄРЕЙСЬКА СЛУЖБА БОЖА в Базиліці св. Петра.

В справі зголошень та інформацій просимо звертатися до:
Михайло Дуцилович
4925 Old York Rd., Philadelphia, Pa. 19141. Tel.: (215) GL 5-9586
Ярослав Пастушенко
48 East 7th Street, New York, N.Y. 10003. Tel.: (212) GR 3-3550

Слідкуйте за дальшими оголошеннями.

✝

Ділимося болючою вісткою з Родиною, Приятелями і Знайомими, що дня 25-го жовтня 1973 року упокоївся в Бозі наш Найдорожчий ТАТО, ДІДО і ТЕСТЬ

бл. п.
ПРОФ. ЮРІЙ БОГАЦЬКИЙ

Народ. 6-го травня 1886 р., в с. Грицьків, пов. Кам'янець Подільський, професор ботаніки в Кам'янці Подільськім та у Львові.

ПАНАХИДА в п'ятницю, 26-го жовтня, о год. 7:30 веч. в похоронному заведенні Литвин і Литвин в Ірвінґтоні, Н. Дж.

ПОХОРОН відбудеться в суботу, 27-го жовтня 1973 р. о год. 10-ій ранку з того ж похоронного заведення до української православної церкви св. Андрія в Бавнд Бруку, Н. Дж., а опісля на український православний цвинтар в Бавнд Бруку.

В глибокому смутку

сини: інж. ВСЕВОЛОД БОГАЦЬКИЙ з дружиною РОЗАЛІЄЮ і дітьми: ЮРІЄМ і МАРУСЕЮ
інж. ЛЬОНГИН ПОЛЯНСЬКИЙ з дружиною ПОСИПОЮ і сином БОГДАНОМ
та ближча і дальша Родина

СУА 104-ий ВІДДІЛ в НЮ ЙОРКУ
— влаштовує —

ОСІННЮ ЗАБАВУ

в суботу, 10-го листопада 1973 року
в УНДомі, 140, 2-га Авеню, Ню Йорк
Оркестра „ДОМІНО", співає В. Старосольський
Вступ 4.00 дол., студенти 3.00 дол.
Початок — год. 9-та вечора

УКРАЇНСЬКА СВІТЛИЧКА ВЧИТЬ ВАШУ ДИТИНУ РІДНОЇ МОВИ, МОЛИТВИ Й ПІСНІ. ПОШЛІТЬ Ї ТУДИ!

Заходом 86 ВІДД. СОЮЗУ УКРАЇНОК АМЕРИКИ в Нюарку, Н. Дж.

ПОКАЗ МОДИ З ОБІДОМ

A LA CARTE FASHIONS OF LIVINGSTON, N.J.

- Професійні модельки.
- 2 нагороди (Gift Certificate) на квиток вступу.

Субота, 3 листопада 1973 р.
год. 12:30 по пол.
Nestor's Restaurant
Rt. 23 (Pompton Tnpk), LITTLE FALLS, N.J.

КВИТКИ МОЖНА НАБУТИ в ДНІПРІ, тел. 373-8783
(Доїзд: Mount Pleasant Ave. до Prospect — наліво, минути Bloomfield Ave. і їхати аж до ресторану).

Платне політ. огол.

Увага! УКРАЇНЦІ ІРВІНҐТОНУ, Н. Дж.! Увага!
ОДИНОКИЙ УКРАЇНСЬКИЙ КАНДИДАТ в СТЕЙТІ НЮ ДЖЕРЗІ

БРЕНДАН Т. БИРН
Демократичний кандидат на Губернатора

ПЕТРО МЕЛЬНИК
Демократичний кандидат на Радного м. Ірвінґтону

Голосуйте всі, як один та заохочуйте своїх сусідів інших національностей віддати свій голос на

ПЕТРА МЕЛЬНИКА
на РАДНОГО міста ІРВІНҐТОНУ
ВІВТОРОК, 6-го ЛИСТОПАДА 1973

„Не кажім моя хата скраю". Кожний голос важний!
Paid for by Friends of Peter Melnyk

З болем повідомляю, що в суботу, дня 3-го листопада 1973 р.
о год. 8:30 рано
в церкві св. Івана Хрестителя
в НЮАРКУ, Н. Дж. при Сенфорд Авеню
буде відслужена

ЗАУПОКІЙНА СЛУЖБА БОЖА З ПАНАХИДОЮ

за спокій Душі Спочилого у незнаному місці, мойого Дорогого і Незабутнього СТРИЙКА

сл. п.
Івана Цяпки-Сиоролада

б. сотника Українських Січових Стрільців.
До участи запрошую Побратимів і Друзів Покійного, Рідних, Приятелів та Знайомих.

братанок МИХАЙЛО ЦЯПКА
з дружиною ОМЕЛІЄЮ і Родиною

Увага! Працівники Союзівки! Увага!
В суботу, 3-го листопада 1973 року
— відбудеться —

ТОВАРИСЬКИЙ З'ЇЗД ВСІХ ПРАЦІВНИКІВ від 1953-1973 рр.

на Оселі УНСоюзу — **Союзівка**

СПІЛЬНА ВЕЧЕРЯ, МИСТЕЦЬКА І РОЗВАГОВА ПРОГРАМА, ЗАБАВА — ОРКЕСТРА „ЧЕРЕМОШ"
В мистецькій частині виступить
ВОЛОДИМИР ЛУЦІВ — тенор, бандурист з Англії.
Кімнати проситься замовляти завчасу прямо в Адміністрації.
SOYUZIVKA, Ukrainian National Association Estate
Kerhonkson, N.Y. 12446 Tel.: (914) 626-5641

Замість квітів на свіжу могилу

бл. п. Віталія Брилко

бувшого співжителя та провідника праці нашої групи табору переселенців у Лінцеку, Австрія, складаємо на Ювілейний Фонд НТШ:

Дмитро ФЕДОРІЙЧУК	$10.00
Микола БУТА	10.00
Разом	$20.00

Горем прибитій Родині, складаємо глибоке співчуття.

„ЛІСОВІ ЧОРТИ" повідомляють, що

ТРАДИЦІЙНА КОСТЮМІВКА

— відбудеться —

3-го листопада 1973 р. в Ню Йорку в залі УНДому
Година 9-та веч.
Стрій костюмовий або вечірній

Грає Оркестра „АМОР"   Вступ: $4.00 в костюмах; $6.00 у вечірнім строю
"Ski weekend" за найкращий костюм.

Українське Спортове Товариство „ЧОРНОМОРСЬКА СІЧ", Нюарк, Н. Дж.
щиро запрошує на

СІЧОВІ ЗАПУСТНІ ВЕЧЕРНИЦІ

в суботу, 10-го листопада 1973 р., початок: год. 8-ма веч.
в залі "BLUE RIBBON INN", 256 Hollywood Avenue, HILLSIDE, N.J.
Оркестра: Олеся Мартиновича ■ Добрий буфет. ■ Багато несподіванок.
Резервація столиків: „Дніпро" — 698 Сенфорд Авеню, Нюарк, Н. Дж.
Тел.: 373-8783

Членам ОбВУА і всім кол. Воякам подаємо сумну вістку, що 25-го жовтня 1973 р. упокоївся в Бозі на 77-му році трудолюбивого життя наш Незабутній Побратим по Зброї

сл. п.
о. ВОЛОДИМИР РОМАН РАБІЙ

кол. учасник Визвольної Боротьби України в рядах Леґіону УСС і УГА, відзначений Пропам'ятною Відзнакою УСС і Хрестом УГА, член Нюйоркського Відділу ОбВУА.

ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!

Опечаленій Родині Покійного передаємо сердечні вислови глибокого співчуття.

Побратимів по Зброї прохаємо якнайчисленнішою участю в похоронних обрядах віддати останню вояцьку послугу Померлому.

УПРАВА ОбВУА — ВІДДІЛ НЮ ЙОРК

Сестрицтво УПЦеркви св. Тройці вшанувало свого Патрона

Ірвінгтон, Н. Дж. — 14-го жовтня 1973 р. Сестрицтво святої Покрови при Українській Православній Церкві св. Тройці в Ірвінгтоні вшанувало пам'ять своєї патронки Покрови святої Богородиці. Службу Божу правив о. протопресвітер Артемій Селепина — голова Консисторії УПЦеркви в ЗСА, при співучасті настоятеля парафії о. Петра Сагайдачного. Відправлено молебень та посвячено хоругву св. Покрови, уфундовану Сестрицтвом. Після Служби Божої сестрички в довгих чорних суконках, зі стилево вишитими рукавами оточили хоругву з кумами, паніматкою Лесею Селепиною — головою УПСестрицтва в ЗСА, та проф. Б. Мартосом — кол. прем'єр-міністром УНР. Молебень та посвячення хоругви довершили отці з участю церковного хору, який співав Службу Божу, під проводом дяка - диригента Д. Олійника. Отець П. Сагайдачний виголосив проповідь з нагоди Дня Покрови, закликаючи з'єднатися всім під знаменом св. Покровительки, яка боронила і боронить український народ.

Святочний обід відкрив голова Парафіяльного Уряду п. Л. Панін, привітавши присутніх передав ведення програмою пані Галині Галій, яка на вступі згадала про значення в Українській Церкві прапора - хоругви.

Отець А. Селепина поблагословив приготовані дари, а пані Г. Галій запросила до слова п-і Олю Линник, яка виголосила добре приготований реферат про шану Пресвятої Богородиці українським народом ще за козацьких часів, аж по сьогоднішній день.

В концертовій частині Віра Шевченко відіграла на фортепіяні етюд Берковича „Реве та стогне" і „Дощик", Косенка. Надя Яворська дуже вдало продеклямувала вірш „Молитва", а Наталка Шевченко відіграла на фортепіяні „Їхав козак за Дунай" — Савицького та одну з мініятюр — Барвінського

Після смачного обіду промовляли куми: пані-матка Л. Селепина, вказуючи на заслуги Сестрицтва при церкві св. Тройці в Ірвінгтоні для добра української справи. Проф. Борис Мартос згадав славні дні Українських Визвольних Змагань 1917-1921 років. Л. Панін розвеселив публіку своїми кількома дотепними оповідками.

Колишній голова Парафії п. О. Линник подякував усім жертводавцям, які склали в цей день щедрі датки на церкву, а також Сестрицтву, яке вклало багато праці в розбудову української православної церкви в Ірвінгтоні. На закінчення пані Л. Нагнибіда — голова Сестрицтва св. Покрови при церкві св. Тройці подякувала всім присутнім за численну участь у святі.

Отець Петро Сагайдачний — провів молитву, а п-і Галина Галій закрила святочний обід.

А. Домарацький

25-ліття подружжя заслужених громадян

Бостон. — Українська громада відзначила Ювілей 25-річчя подружжя невтомних громадських працівників Івана і Марії Кецмур в суботу 15-го вересня ц. р. о год. 7:30 вечора в залі Українського Народного Дому в Метепені, Массачусетс.

Похресниці Ювілятів — Леся Станчак, Галина Макух, і Леся Шимонович, при допомозі їхніх батьків приготовили прийняття на яке зійшлося до 200 осіб. Ювілятів, при вході на залю, привітали їхні похресниці, а присутні гості нагородили їх рясними оплесками. Тостмайстер — студент Володимир, син маестра Курила з Бінгемптону, який студіює в Бостоні, привітав ювілятів та попросив присутнього на залі о. Степана Чомка відмовити молитву. По відспіванню Многоліттсвія, почато вечерю приготовану п. Костюкою. Під час вечері Володимир Курило розказував присутнім про громадську працю ювілятів у Бостоні.

З прибуттям із Німеччини до Америки в 1953 р. п-во Іван і Марія оселились в Бостоні, де тоді ще молодий Іван включився в громадську працю, спершу як секретар місцевого Осередку СУМА, в якому згодом був співорганізатором Ю СУМА та керівником юнацтва, заразом був секретарем сім років в місцевому Відділі УККА. Він і співвидавець „Бостонських Вістей", які виходили неперіодично при Відділі УККА в Бостоні, відтак секретар при Осередку СУМА і при Відділі УККА, а також секретар церковного Комітету церкви Христа Царя в Бостоні. Вкінці він став організатором і керівником української радіо - програми, яка базується на індивідуальних пожертвах, та передається щонеділі по одній годині, яка існує понад один рік. На всіх цих постах, включно з радіопрограмою, Іван Кецмур працював безкорисно. Його дружина Марія, не тільки зразкова господиня, але своїм зрозумінням і терпеливістю морально піддержує свого чоловіка в його громадській діяльності, це видно з цього, що на їхній Срібний Ювілей прибуло так багато друзів і гостей, не тільки з Бостону, але й з-поза Бостону.

Ювілятам привіти й побажання склали: від української католицької парафії Христа Царя — о. Степан Чомко, місцевого Відділу УККА — заступник голови, Володимир Федорів, Осередку СУМА — Володимир Ганчар, української радіопрограми— Степан Сідлярчук, бостонської міської Управи привітав вручивши грамоту приятель українців — Фридерик Лянгоні і від Стейт - сенату привітав і вручив грамоту — Йосиф Харина.

Наспіли привітальні листи і телеграми від батька та братів Ювілятів з України і їх прочитав тостмайстер Курило. Після привітів і побажань гості забавлялись при звуках оркестри Михайла Кучера до години 12:30 по півночі. Під час забави відбулось традиційне краяння коровая і торта, які приготовили приятельки Ювілятки Марії, та вручено ювілятам дарунки.

Наприкінці, Ювіляти дякували гостям за їхню участь на ювілейному святі і за подарунки (були й гості з Пенсильвенії, Ню Джерзі, Ню Йорку і Канади) та похресницям і їхнім батькам за участь та за саму думку звеличати їхнє 25-ліття подружнього життя Ювілейним святкуванням. Іван Кецмур належить до 374-го Відділу Українського Народного Союзу.

Іван Станчак

Св. п. Адольф Карпюк

св.п. Адольф Карпюк

У середу 22-го серпня дружина, своякн й невеликий гурт друзів відпровадили на вічний спочинок на українському цвинтарі в Савт Бавнд Бруку св. п. Адольфа Карпюка.

Цей аж занадто скромний похорон без прощальних промов був, наче здійсненням волі Покійного, який усе своє життя провів скромно достойно, а при тому в твердій особистій дисципліні й обов'язковості. Оці шляхетні прикмети характеру Покійного з'єднували йому пошану й любов усіх, що з Покійним будь-коли працювали й зустрічалися.

Народився Адольф Карпюк 1 січня 1892 р. в Сокалі, де закінчив початкову й середню школу і, де до Першої світової війни працював службовцем у банку. За Польщі, працював деякий час службовцем у Золочеві, а після переїзду до Львова зайняв репрезентативний пост у фірмі Кіно-Фото.

Під час большевицького режиму був службовцем на Львівському університеті, а за німецької окупації працював у персональному Відділі „Народної Торгівлі" у Львові. Освіту Покійний доповнив у Німеччині на технічних курсах, що стояли на високошкільному рівні. Одначе, на дальшій еміграції в ЗСА, ніколи не працював за професією, а вдоволявся роботами, що їх знаходив аж до переходу на емиритуру.

Тому, що Покійний був людиною високої культури його зацікавлення виходили далеко поза обсяг його професійних знань. Замилування до музики, філателістики і фотографії втягнули його у вир організованого життя. Особливу увагу присвятив він фотографії, якою зацікавився ще замолоду, а потім у Львові включився в Українське Фотографічне Т-во (УФТО), що розгорнуло було живу діяльність, додержуючи кроку кращим европейським фотографічним об'єднанням.

Покійний тоді задумав зробити альбом, що віддзеркалював би всю красу нашої батьківщини. На жаль воєнні події перешкодили в тому.

На еміграції Покійний став одним із перших основників Українського Фотографічного Т-ва, яке і працею і назвою старалося відновити традиції львівського УФТО. Покійний був живим звеном між львівським і нюйоркським товариством.

У Т-ві Покійний займав пости голови й секретаря і всі обов'язки виконував із найбільшою акуратністю.

У 1971 р. Т-во вшановуючи його віддану працю іменувало його своїм почесним членом. Не зважаючи на те, він далі залишився активним у Т-ві, продовжував монтувати альбом про батьківщину і збирав матеріяли до хроніки Товариства.

Покійний, мабуть, єдиний прослідив розвиток української фотографії і написав нарис її історії, який чекає видрукування.

Дальшу його працю перервала ненадійна смерть 18 серпня 1973 р.

Відійшов Покійний з цього світу, залишивши товариша своєї праці самітню дружину і гурт друзів фотолюбителів, які, зберігаючи якнайкращу пам'ять про нього, продовжуватимуть його працю на полі української фотографії.

В. Г.

На філателістичному фронті

Другий поштовий авкціон – вартісних філателістичних предметів

Українська еміграція у вільному світі має два головні завдання: збереження української етнічної групи, національної спільноти в її організаційних формах, та правдива інформація про Україну, ширення правди про боротьбу українського народу за природні права на самобутність, незалежність у власній державі.

Бо, ніде правди діти, досі ще немало маємо таких недругів, або „невтральних", що всіми силами намагаються промовчувати Україну тотально, ігноруючи всю тисячолітню історію українського народу, залучуючи її до історії московського народу, або представляючи її у кривому дзеркалі, пришиваючи нам тільки самі неґативні, часто сфальшовані, факти й події з минулого й сучасного.

Коли український нарід на рідних землях має замкнені уста — то священним обов'язком усіх українців та людей українського роду є подавати правдиві інформації про Україну, використовуючи всі можливості й нагоди. Однією із таких добрих нагод є світова філателістика, що об'єднує багато людей по цілому світі, а між ними були і є передові люди різних країн.

Союз Українських Філателістів і Нумізматиків популяризує ім'я України по цілому світі — і таким чином добре прислужується українській справі. Під сучасну пору він переводить другий з черги поштовий авкціон вартісних філателістичних предметів: марок, листівок і коверт, українських державних банкнотів, льокальних грошей з різних часів. На продаж виставлені 134 предмети вартости понад 1.000 дол. Між ними є українські державні гроші (банкноти) з 1917-20 рр., льокальні гроші з Одеси, Могилева, Житомира й Крем'янця, австро-угорські гроші з українськими написами, серії поштових марок Української Народної Республіки з 1918 р., серії марок Західньо-Української Народної Республіки, марки Карпатської України з 1939 р. є різні марки з часів німецької окупації України, зі Закарпатської України з 1945 р. Є добродійні серії марок з 1900-1905 рр., з 1910 р., з 1926 р., пропам'ятні марки: УСС, 950-ліття Хрищення України, Пласту й ін. Унікальна листівка, писана кол. гетьманом Павлом Скоропадським з Берліну в січні 1945 р. українською мовою з власноручним його підписом.

Бажаючі набути предмети на цьому авкціоні повинні зголоситися до Валентина Забіяки, P. O. Box 14163, Washington, DC, 20044, (тел. 301 593-5316) перед 1-им листопадом, щоб він мав їх не пізніше, як ця дата. Черговий авкціон відбудеться у 1974 р.

У листопаді плянується зустріч членів Союзу Українських Філателістів і Нумізматиків під час виставки Ей Ес Ді Ей у Ню Йорку (інформації у проф. Л. Поповича, 80-73, 87 Ave. Jamaica, N. Y. 11421, тел. (212) 296-2850).

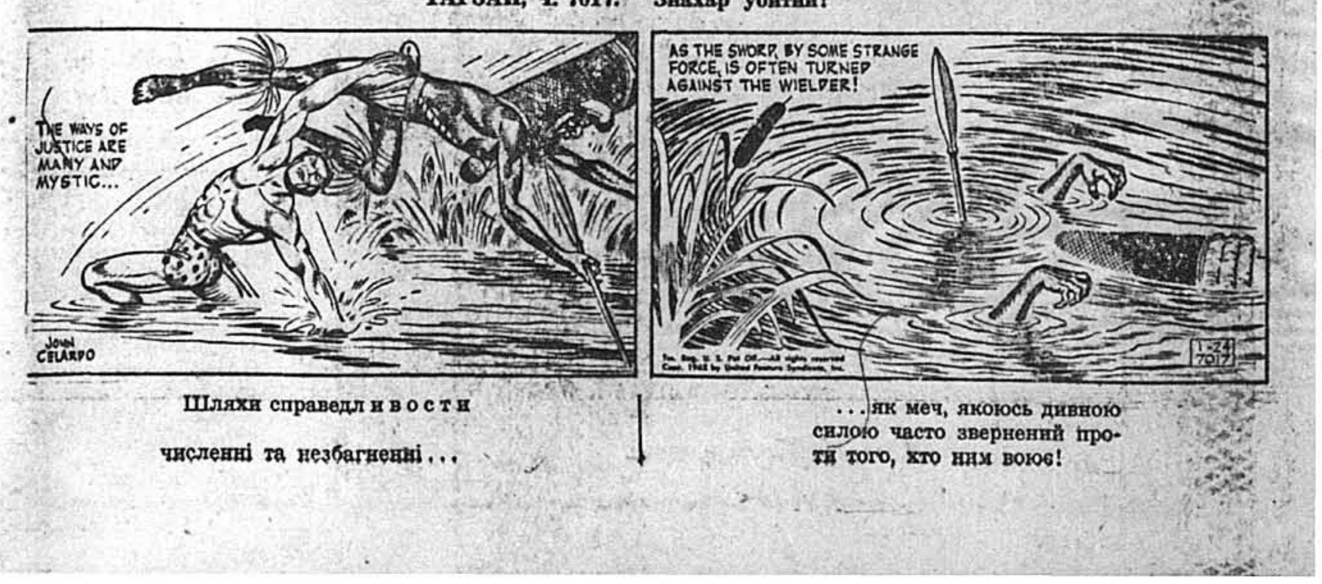
І. Дурбак

ЗАПУСК У КОСМОС ТРЕТЬОЇ ЗАЛОГИ „СКАЙЛЕБУ"

Інженери космічного центру в Кейп Канаверал, Фльорида, повідомили, що на ракеті „Сатурн 1Б", за допомогою якої має долетіти до „Скайлебу" третя залога цієї космічної лябораторії, були виникли проблеми із баками на пальне. Але в скорому часі пощастило розв'язати ці проблеми й запуск у космос третьої залоги „Скайлебу", заплянований на 10 листопада ц.р., відбудеться на час. Згідно з останніми плянами, третя залога „Скайлебу" має перебути на цій космічній лябораторії 60, або навіть 84 дні.

ТАРЗАН, Ч. 7017. Знахар убитий!

Шляхи справедливости численні та незбагненні...

...як меч, якоюсь дивною силою часто звернений проти того, хто ним воює!